

KIRKKOPALVELUT

**Kirkkopalvelut-Kotimaa
TOIMINTAKERTOMUS 2017**

Sisältö

Johtajan katsaus	3
Kirkkopalvelut ry:n hallituksen toimintakertomus vuodelta 2017	4
Jäsenpalvelut	5
Seurakuntaopisto	6
Valona-hyvinvointi	8
Yhteiset palvelut	11
Liiketoiminta / Kotimaa Oy -konserni	14
Olenneiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen	16
Kirkkopalvelut ry:n ja konsernin taloudellinen asema ja tulos	19
Henkilöstö	21
Hallinto ja johtaminen	23

Kirkkopalvelut ry tasekirja 31.12.2017

Tuloslaskelma

Tase

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kirkkopalvelut-konserni

Tuloslaskelma

Tase

Tilinpäätöksen 2017 liitetiedot

Tilintarkastuskertomus

Yhteisvastuukeräyksen tulokset 2017

Johtajan katsaus: YHDESSÄ – TILLSAMMANS

Vuoden 2017 itsenäisyyden satavuotisjuhlan slogan oli ”Yhdessä – tillsammans”. Teema muistutti meitä kansakuntamme merkittävimmästä voimavarasta, siitä, että menestymme vaikeissakin vaiheissa yhdessä toimimalla. Suomalainen yhteiskunta teki juhluvuoden yhdessä. Saimme kokea kattavan ja korkeatasoisen 100-vuotisjuhlan, joka näkyi suomalaisten arjessa ja kansainvälisesti.

Toukokuussa järjestettiin Turussa Kirkkopäivät, jotka olivat osa Suomi 100 -juhlavuoden tapahtumia. Kirkkomme näkökulmasta Kirkkopäivät olivat yksi Reformaation 500-vuotismerkkivuoden päätapahtumista. Koska reformaatio ei ole vain meidän luterilaisten omaisuutta ja sen vaikutukset yltävät laajalle, päätettiin tapahtuma järjestää ekumeeniselta pohjalta. Turun päivien järjestäjäpohja oli muutoinkin harvinaisen laaja. Samanaikaisesti pidettiin Suomen Lähetysseuran Lähetysjuhlat ja ruotsinkieliset kirkkopäivät. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Kirkkohallitus ja monet kirkolliset järjestöt antoivat vahvan panoksensa ohjelmaan ja järjestelyihin. Kun yleensä tapahtumajärjestelyissä jokainen katsoo vain omaa näkökulmaansa vaikkapa näkyvyyden suhteen, moni taho päätti nyt toimia yhdessä, yhteiseksi hyväksi.

Ehkäpä koskettavin hetki Turun Kirkkopäivillä oli päätösmessu. Sitä valmisteltaessa pohdimme, miten on mahdollista järjestää messu molemmilla kansalliskielillä, ekumeeniselta pohjalta ja sisällyttää messuun vielä lähetystyöntekijöiden tehtävään siunaaminen. Tässä onnistuttiin. Teimme kirkkohistoriaa, sillä messussa saarnasi Suomen katolinen piispa. Tämä ei ole mahdollista esimerkiksi Saksan ekumeenisilla kirkkopäivillä. Kun tahtoa on, voidaan toimia yhdessä. Yhdessä tekeminen kannattaa!

Vuoden 2017 alussa toteutui kaksi samanaikaisesti valmisteltua oppilaitosintegraatiota. Yksi vanhimmista kansanopistoista, herännäishenkilöinen Lapuan kristillinen opisto ja ruotsinkielisen Kredun (Kristliga folkhögskolan i Nykarleby)

ammattillinen koulutus liittyivät osaksi Kirkkopalvelujen Seurakuntaopistoa. Tässäkin tehtiin historiaa. Herätysliikeopisto päätti tulla osaksi kirkon yhteistyö- ja palvelujärjestöä. Ruotsinkielinen ammatillinen koulutus liittyi osaksi suomenkielistä koulutuksen järjestäjää. Nyt valtakunnallinen Seurakuntaopisto toteuttaa koulutusta viidellä kampuksella. Yhdessä olemme vahvemmat kohtaamaan yhteiskunnalliset haasteet, kuten käynnissä olevan ammatillisen koulutuksen reformin, sote-uudistuksen ja julkisen rahoituksen jatkuvat leikkaukset.

Sata vuotta sitten nuori Isänmaamme ajautui pian itsenäisyysjulistuksen jälkeen tammikuussa 1918 repivään ja raakaan sisällissotaan. Tätä muistimme tammikuussa 2018 Kirkkopäivien 100-vuotisjuhlan, Sovinto 100 :n, tilaisuuksissa. Tuon muiston opetus on kahtaalla. Yhtäältä periksiantamaton oman edun tavoittelu ja joustamaton itsekkyyys ajaa ihmiset, erilaiset ryhmät ja kansakunnat konflikteihin, pahimmillaan sotiin keskenään. Toisaalta anteeksianto, armo ja armollisuus voivat parantaa haavat johtaen sovintoon. Kun kansakuntana olemme joutuneet tämän opettelemaan kovimman kautta, olemme kenties oppineet, että pienen kansan vahvuus on toimia yhdessä, tillsammans. Sitä oppia olemme osanneet käyttää kansainvälistikin.

Lämmin kiitos kuluneesta vuodesta kaikille työtovereilleni – työntekijöille ja vastuunkantajille, jäsenille ja asiakkaille! Teimme sen taas. Yhdessä.

Ilkka Mattila
johtaja

Kirkkopalvelut ry:n hallituksen toimintakertomus vuodelta 2017

Konsernirakenne tarkastelukaudella

Kirkkopalvelut-konserniin kuuluivat tilikaudella 2017 seuraavat tytäryritykset:

- Kotimaa Oy (67 %), johon kuuluivat Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy (100 %) ja Insight360 Oy (100 %)
- Kiinteistö Oy Helsingin Hietalahdenranta 13 (100 %)
- Kiinteistö Oy Ruskon Keskusvainio (100 %)
- Asunto-osakeyhtiö Opistonpiha (100 %)

Kotimaa Oy, Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy ja Insight360 Oy muodostavat alakonsernin, josta on tehty konsernitilinpäätös.

Koska Kirkkopalvelut ry käyttää määräysvaltaa Suomen Kirkon Seurakuntaopiston Säätiössä, on se osa konsernia. Säätiönä siitä on kuitenkin tehty oma tilinpäätös

Jäsenpalvelut

Jäsenpalvelut vastasi vuonna 2017 perustehtäväänsä mukaisesti Kirkkopalvelujen järjestötoimintaan liittyvistä tehtävistä eli jäsenjärjestöjen ja -seurakuntien kanssa tehtävän yhteistyön koordinoinnista, toteutuksesta ja viestinnästä. Jäsenpalvelujen toiminta perustui jäsenjärjestöjen ja -seurakuntien sekä muiden sidosryhmien tarpeisiin vastaamiseen.

Vuonna 2017 Reformaation merkkivuosi näkyi erityisesti 19. – 21.5.2017 järjestettyjen Turun Kirkkopäivien sekä siihen liittyneiden esitapah- tumien sisällöissä. Kirkkopäivien järjestämiseen osallistuivat keskeisinä yhteistyökumppaneina Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Turun kaupunki, Turun arkkhiippakunta, Kirkkohal- litus, Kirkon ruotsinkielisen työn keskus ja Suomen Lähetysseura sekä ekumeeniset yhteis- työjärjestöt.

Heinäkuussa 2017 Kirkkopalvelut oli muka- na SuomiAreenalla vapaaehtoistoimintaan ja lähimmäisten auttamiseen liittyvillä teemoilla. Kesällä 2017 toteutettiin kiertue eri kesätapah- tumissa, joissa tiekirkkotoimintaa tuotiin esille uudella tavalla.

Vuonna 2017 Yhteisvastuukeräyksen teemana oli ihmiskaupan uhrien auttaminen niin kotimaas- sa kuin ulkomailla. Yhteisvastuukeräykseen liittyen yhteistyötä tehtiin laajasti eri tahojen kanssa: Monika-Naiset, Pakolaisneuvonta, Pro Tukipiste ja Rikosuhripäivystys sekä Kirkon Ulkomaanapu. Yhteisvastuukeräyksen tulos oli 3.058.808,95 €.

Vapaaehtoistyö.fi-sivusto uudistettiin vuoden 2017 kuluessa ja palvelussa oli vuoden lopussa noin 22.000 rekisteröitynyttä käyttäjää. Ko- timaanapu.fi-palvelun kautta kerättiin apua 30.9.2017 päättyneellä rahankeräyslupakaudella (2015 – 2017) yhteensä 194.000 €. EU-elintarvi- keapua annettiin 370 seurakunnan alueella noin 600.000 kg.

Kehittämiskeskus Tyynelässä oli vuonna 2017 yhteensä kolme Stea-rahoituksella (ent. RAY) toteutettua päihde- ja riippuvuustyön toimin- ta, joissa työskenteli yhteensä 7 henkilöä. Kehittämiskeskus Tyynelän nimi muuttui vuo- denvaihteessa Kirkkopalvelujen Riippuvuustyön kehittämisyksiköksi.

Vuoden 2017 aikana toteutettiin Kirkkopalve- lujen visuaalisen ilmeen uudistaminen, joka esiteltiin Turun 2017 Kirkkopäivien yhteydessä. Vuonna 2017 jatkettiin myös seurakuntadiako- nian kehittämisen tukipalvelua, työyhteisö- ja kehittämiskonsultoinnin tarjoamista seurakun- nille ja kirkollisille järjestöille sekä Seurakunta- työn ansiomerkkien myöntämistä.

Jäsenpalveluissa työskenteli vuoden 2017 aikana eri tehtävissä keskimäärin 23 työntekijää.

Seurakuntaopisto

Integraatioiden edellyttämät muutokset Kirkkopalvelujen ylläpitämis- ja järjestämislupiin saatiin Opetus- ja kulttuuriministeriöstä vuoden 2016 aikana. Tämän johdosta Seurakuntaopisto aloitti vuoden 2017 uudessa kokoonpanossa, kun Lapuan kristillisen opiston koulutuspalvelut ja Kredun (Kristliga folkhögskolan i Nykarleby) ammatillinen koulutus yhdistyivät osaksi Seurakuntaopistoa. Vuoden 2017 aikana tehtiin integraation toimenpiteiden loppuun saattaminen. Tästä ei oltu huomattu laatia kokonaisvaltaista toimeenpanosuunnitelmaa. Seurauksena oli, että käyttöönotto vaihe ja uusien kampusten henkilöstöjen perehdyttäminen ei tapahtunut riittävän systemaattisesti. Lisäksi arvioinnissa todettiin, että IT-järjestelmien yhdistäminen on ajoitettava ensimmäisten toimenpiteiden joukkoon.

Integroituneet oppilaitokset ovat olleet osaltaan mukana uudistamassa suomalaista koulutusjärjestelmää. Valtiovallan toiveiden mukainen prosessi on vastannut ministeriön toivoman koulutuspolitiikan tavoitteita. Muun muassa kansanopistokentässä on annettu tunnustusta siitä, että olemme olleet tekemässä oppilaitosintegraatioita.

Vuosia kestäneiden integraatioiden johdosta Seurakuntaopistolla on kampusalue viiden maakunnan alueella. Liikevaihto oli 21.001.059 € (budjetti 21.146.204 €). Käyttökate on 247.919 €, 1,2 % (budjetti 517.002 € eli 2,4 %) liikevaihdosta. Vuonna 2017 valtion säästötoimenpiteenä kohdennettiin ammatilliseen koulutukseen 190 miljoonan euron säästö. Huomioiden Kredun ja Lapuan kampusten saamat valtiosuudet vuonna 2016, kokonaisvaikutus Seurakuntaopiston kaikkiin valtiosuuksiin oli -11 %, 2.028.130 €. Henkilötyövuosia tehtiin keskimäärin 167,3. Keskimääräisten tehtyjen henkilötyövuosien määrä oli vuonna 2016 166,4. Integraatioista huolimatta henkilöstömäärän kasvu oli vain 0,9 htv. Kasvu painottui loppuvuoteen.

Ammatillisen koulutuksen reformissa uudistui ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne, tutkintojen perusteet, lainsäädäntö, ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä sekä pedagogiikka ja arviointikäytännöt. Reformin valmistelu eteni Seurakuntaopistossa suunnitelmallisesti ja yhdessä henkilöstön kanssa. Lokakuussa Kirkkopalvelut sai uuden lain mukaisen koulutuksen järjestämisluvan. Luvan mukaisesti Seurakuntaopistossa voidaan järjestää 20 erilaista ammatillisen koulutuksen tutkintoa, osa näistä ruotsin kielellä. Joulukuussa saadun opiskelijavuosi päätöksen mukaan tavoitteellinen opiskelijavuosi määrä vuodelle 2018 on 1445 opiskelijavuotta.

Ammatillisen koulutuksen pedagogiikka uudistui ilmiöpohjaiseksi. Opettajien työn painopiste on yhä enemmän opintojen henkilökohtaistamisessa ja opiskelijoiden ohjauksessa. Opettajan työtä ohjaavat ensisijaisesti opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet hankkia osaamista ja osoittaa tutkinnossa vaadittava osaaminen. Uutta opettajuutta vahvistimme pedagogisen henkilöstön koulutuksella mm. yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Finnoschool Oy:n kanssa.

Digitaalisuus otettiin käyttöön opiskelijoiden ohjauksessa ja arvioinnissa. Jatkamme sekä digitaalisten että fyysisten oppimisympäristöjen ja sähköisten palveluiden kehittämistyötä. Seurakuntaopiston kirjaston elektronisen aineiston kehittäminen oli osa digitaalisten palveluiden edistämistä. Kirjasto laajenee integraatioiden myötä myös uusille kampuksille. Vuoden 2017 aikana arvioimme Jaakkiman kampuksen nidekokoelman ja liitimme se osaksi Krista-verkko-kirjastojärjestelmää.

Reformin myötä yhteistyö työnantajien kanssa on korostunut. Vuoden aikana saavutimme asetetun kumppanuusopimustavoitteen, joka oli yhdeksän. Saimme asiakkaiksemme suuria yksityisiä palveluketjuja mm. varhaiskasvatuksen toimialalta.

Kartoitimme asiakkuuksiamme sekä Seurakuntaopiston tunnettavuutta kyselyillä nykyisille oppisopimustyönantajille sekä potentiaalisille työnantajille. Lisäksi tutkimme työnantajamielikuvaamme. Saimme hyvän yleisarvosanan nykyisiltä työnantajiltamme, mutta uusasiakashankinnan esteinä mainittiin mm. Seurakuntaopisto-nimen viittaaminen vain seurakunta-asiakkaisiin sekä se, että palvelutavarataloamme ei tunnettu. Uusasiakashankinnassa otimme käyttöömme Ihminen360-välineen, jota hyödynetään vuonna 2018 erityisesti vapaan sivistystyön puolella.

Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksissa tilauskoulutusten määrä on lisääntynyt 2017, samalla kun kampuksella järjestettävien lyhytkurssien osallistujamäärät ovat pienentyneet. Kehityksessä näkyy seurakuntien talouden kiristyminen. Seurakunnille on edullisempaa ja tehokkaampaa kouluttaa työyhteisökoulutuksena kuin lähettää työntekijöitä yksittäisiin koulutuksiin. Erityisesti seurakuntia on kiinnostanut uuden varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttamiseen liittyvät koulutukset.

Vuonna 2017 päättyi Erilaista ussaa -hanke, jonka tuloksena kehitettiin viiden vuoden aikana erilaista materiaalia ja menetelmiä uskonnonopetuksen tueksi. Erityisenä onnistumisena voidaan pitää digitaalisen materiaalin tuottamista ja levittämistä sekä UPEAT-koulutuskierroksen vakiinnuttamista. Hankkeen tulokset on onnistuttu integroimaan hyvin uskonnonpedagogiikan kehittämis- ja koulutustoimintaan.

Toimintavuoden 2017 aikana saimme todistaa hyvää kasvua sekä järjestämisluvan mukaisessa opiskelijapaikkamäärässä että käytännön opiskelijamäärässä. Kasvu aikuisten perusopetuksessa oli myös rahoituksen näkökulmasta merkittävä, ja pystyimme korjaamaan ennusteita toimintakauden aikana ylöspäin. Erinomaisen opiskelijamäärän ylläpitäminen syyskaudella 2017 osoittautui haasteelliseksi. Esimerkiksi osaa vastaanottokeskustoiminnasta on ajettu vuoden 2017 aikana alas ja emme aivan jokaisella alueella saavuttaneet tavoitteita. Aikuisten perusopetus on osoittautunut erittäin merkitykselliseksi niille opiskelijoille, jotka siitä ovat päässeet osalliseksi.

Integraatioiden myötä kansanopistomme koulutustarjonta on muodostunut monipuoliseksi. Kansanopiston tavoiteltu opiskelijaviikkomäärä oli 9664. Tästä jäimme jälkeen - 4,5 % viikkomäärän ollessa 9227. Yhtenä taustasyynä on, että satsaus aikuisten perusopetukseen söi jonkin verran kansanopiston tuottamien pitkien opiskelijaviikkojen määrää loppuvuoden osalta. Alueellisesti tarkasteltuna pysyimme melko hyvin suunnitelluissa laajuuksissa. Painopiste siirtyi toimintavuonna 2017 hieman ennakoitua enemmän lyhytkursseista pitkien kansanopistokoulutusten puolelle.

Painopisteen siirtymisessä näkyy erityisesti 2017 kevätkauden maahanmuuttajille suunnatut Kotokka-koulutukset. Olemme kasvaneet valtakunnallisesti merkittäväksi maahanmuuttajien kouluttajaksi. Järjestämme kaikilla kampuksillamme koulutusta maahanmuuttajille eri koulutusryhmissä heidän yksilöllisen suomen kielen taitotasonsa mukaan. Jatkamme Kirkkopalvelujen eri palvelualueiden välistä yhteistyötä tuetun asumisen ja koulutuksen kesken. Maahanmuuttajien koulutuksessa teemme tärkeää yhteistyötä myös kuntien kanssa. Tuotteistamme eri tahojen välisestä yhteistyöstä saadut kokemukset ja hyödynämme hyvät ja toimiviksi todetut käytännöt uusien kumppanuuksien hankinnassa. Syksyllä 2016 käynnistyi maahanmuuttaja-aikuisten perusopetus Piekämäen ja Järvenpään kampuksilla. Tavoitteena on käynnistää toiminta myös Lapuan kristillisen opiston kampuksella.

Valona-hyvinvointi

Valona Lapsi- ja perhepalvelut

Palvelualueella toteutettiin vuoden 2017 aikana nimen ja visuaalisen ilmeen uudistaminen, jonka myötä Lapsi- ja perhepalvelukeskus Ruusun nimi vaihtui Valona Lapsi- ja perhepalveluiksi. Myös toimintayksiköt saivat uudet nimet. Uudistuksella ei ollut vaikutusta yksiköiden perustoimintaan eikä henkilöstörakenteeseen.

Lastensuojelupalveluja käytti vuoden aikana kaikkiaan 25 kuntaa tai kuntayhtymää (2016: 22). Asiakkaina saatiin jälleen uusia kuntia. Merkilepantavaa oli Tampereen kaupungin kanssa solmitun sijaishuollon puitesopimuksen aktivoituminen.

Yksin maahan tulleiden, oleskeluluvan saaneiden nuorten maahanmuuttajien tuettua asumista jatkettiin Järvenpäässä ja Pieksämäellä vuoden loppuun saakka. Toiminta ja kaupunkien kanssa solmitut määräaikaiset sopimukset päättyivät suunnitellusti nuorten täytettyä 18 vuotta ja siirryttyä asumaan itsenäisesti. Maahanmuuttajatyölle saatiin kuitenkin jatkoa, kun Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi joulukuussa hankerahoituksen nuorten kotoutumista vapaehtoistyön avulla edistävälle Tuu mukaan -hankkeelle vuodelle 2018.

Henkilöstön osaamista vahvistettiin työyhteisökoulutuksilla. Kymmenkunta laitousyksiköiden ja avopalvelujen työntekijää aloitti Seurakuntaopistossa Mielenterveys- ja päihdetyön erikoissammattitutkinnon opiskelut. Lisäksi yksiköiden johto aloitti Lähiesimiestyön ammattitutkinnon opinnot osana Kirkkopalvelujen johtamisen kehittämistä. Henkilöstössä tapahtui jonkin verran muutoksia vuoden aikana ja sijaisten saaminen oli ajoittain haasteellista. Vakituisten henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden lopussa 30 työntekijää.

Lastenkoti Valona

Lastenkoti juhli 15-vuotista taivaltaan syyskuun alussa nuorisotapahtuman merkeissä Pieksämäen Veturitorilla. Tapahtuman järjestelyihin saatiin mukaan useita paikallisia yhteistyötohoja urheiluseuroista yrityksiin. Lastenkodin molempien osastojen käyttöaste oli läpi vuoden hyvä. Kilpailutusten ja puitesopimusten myötä asiakkaita tuli lastenkotiin yhä kauempaa.

Kaikkiaan lastenkodilla oli vuoden aikana sijoitettuna yhteensä 46 lasta ja nuorta. Hoitovuorokausia laskutettiin Vastaanotto-osastolla 1671 ja Kotiosastolla 2611 yhteensä 4282.

Perhekuntoutus Valona

Perhekuntoutuksessa jäätiin kauaksi hoitovuorokausitavoitteesta. Vaikka asiakasperheitä tuli jälleen uusista kunnista, palvelun kysyntä väheni johtuen kiristyneestä kilpailutilanteesta. Perhekuntoutusta tuotetaan yhä enemmän avopalveluna, mikä on palvelun ostajalle edullisemmän hintansa vuoksi laitospalveluista palvelua houkuttelevampi vaihtoehto.

Myös yksikön sijainnilla on merkitystä. Vuoden aikana aloitettiin selvitystyö koskien perhekuntoutustoiminnan mahdollista sijoittumista toiselle paikkakunnalle. Loppuvuodesta jätettiin hakemus Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle liittyen päihdeäitien kuntouttamiseen varattuun ylimääräiseen valtionavustukseen. Päätöstä avustuksen myöntämisestä ei ehditty saada vuoden loppuun mennessä.

Hoitovuorokausia kertyi kaikkiaan 3 073 ja yksittäisiä asiakkaita oli 87. Osa asiakkaista oli kuntoutusjaksolla useamman kerran vuoden aikana.

Avopalvelut Valona

Avopalveluissa toiminta jatkui vilkkaana erityisesti Mikkelin toimipisteessä. Myös Jyväskylän kaupungin kanssa solmittiin optiosopimus intensiivisen perhetyön osalta. Psykoterapiapalvelujen tuottamiseen saatiin lupa Valvirasta, mikä lisäsi terapiapalvelujen kysyntää.

Yhteistyö Päiväkoti Valonan kanssa syveni vanhemmuuden tukemiseen keskittyvän OI-VA-hankkeen myötä ja toimintamallia päästiin pilotoimaan myös Lahden Diakonialaitoksen Päiväkoti Teemulassa. Loppuvuodesta OI-VA-hanke pääsi mukaan Sitran järjestöille suuntaamaan Soteuttamo-sparraukseen, jossa kehitetään uusia palveluja muun muassa tulevaa sote-uudistusta silmällä pitäen.

Kokonaisuutena Avopalveluissa jäätiin jälleen tulostavoitteista, mutta samaan aikaan kustannuksia saatiin karsittua, jolloin käyttökate parani edellisvuodesta. Vuoden aikana Avopalvelujen palveluita käytti yhdeksän kuntaa tai kuntayhtymää. Kotiin vietäviä palveluita sai kaikkiaan 41 perhettä tai yksittäistä asiakasta. Psykoterapia-asiakkaita oli kaikkiaan kahdeksan.

Valona Vanhuspalvelut

Valona Vanhuspalveluille kulunut vuosi oli edelleen hyvä asiakaspaikkojen käytön osalta. Hoitopäiviä kertyi 23.476 (23.712) hvrk. Asiakkaat ovat pääosin Pieksämäen ja Essoten (Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalot) alueelta.

Pieksämäen kaupungin kanssa allekirjoitettiin lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen puitesopimus vuosille 2017 - 2019. Essoten kanssa allekirjoitettiin vuosille 2018 - 2022 puitesopimus ikäihmisten tehostetusta palveluasumisesta.

Tulevaisuuden palvelutarjontaa hahmoteltaessa on Valona Vanhuspalvelut ollut aktiivisesti mukana kartoittamassa ja ideoimassa ikäihmisille suunnattuja asumispalveluja eri kampusalueille.

Valona Vanhuspalveluissa kirkastettiin kiinteistön yleisilmettä maalaamalla seinäpintoja. Samalla Päivölän aidattu sisäpiha sai uuden toimivan ja ikäihmisten omaa toimintakykyä tukevan ympäristön. Pihaan tehtiin kunnolliset polut, joilla voi käyttää myös apuvälineitä sekä istutettiin puita ja pensaita.

Kuluneena vuonna saimme Vanhustyön keskusliitolta toimintatontin, jonka tarkoituksena oli saada aikaan luontevia kontakteja arkielämän ja pienten tapahtumien kautta nuorten ja ikäihmisten välille. Nuorina olivat samassa pihapiirissä asuneet maahanmuuttajanuoret ja ikäihmisinä palvelukeskuksen asukkaat. Tapahtumia oli useita ja ne olivat molempien osapuolten näkökulmasta onnistuneita.

Tulevien vuosien haasteena on ikääntyvien työntekijöiden työssä jaksaminen ja eläköityminen. Henkilöstön keski-ikä vuodenvaihteessa oli 50,3 vuotta, ja vähintään 55 vuotta täyttäneitä oli yhteensä 16 työntekijää. Lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on vaikea saada päteviä sijaisia. Ammattitaidon ylläpitävää koulutusta järjestettiin koko henkilöstölle ja osa työntekijöistä osallistui yksittäisiin koulutuksiin.

Päiväkoti Valona

Päiväkodin toiminnan vakiinnuttaminen ja rakenteellisten paikkojen (56 paikkaa) täyttämisen ovat olleet vuoden 2017 keskeisiä tavoitteita. Päiväkotipaikkojen täyttämässä haasteeksi on noussut perheiden nopeasti muuttuvat hoidon tarpeet ja näihin tarpeisiin vastaaminen. Osapäivähoidon lisääntynyt tarve on osaltaan vaikeuttanut paikkojen täyttämistä; lakiin perustuva lapsiryhmäkoko on optimaalinen muutamina päivinä viikossa ja yleensä maanantaisin ja perjantaisin on vajaatäyttöä.

Hakemusten määrän huomattava vähentyminen vaikutti siihen, että viestinnän kanssa yhteistyössä käynnistimme loppuvuodesta 2017 markkinointikampanjan ja lisäsimme näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Näkyvyyden lisääntymässä päiväkodin hakijamäärät lähtivät jälleen selkeään nousuun.

Varhaiskasvatuksessa on korostunut luonto- ja ympäristöpainotteisuus. Kampusalue ja lähimetsät ovat olennainen osa päiväkodin toimintaympäristöä, jokainen ryhmä on sitoutunut toimimaan luonnossa viikoittain, käyttämään toiminnassaan luonto- ja kierrätysmateriaalia sekä toimimaan kestävä kehityksen arvojen mukaisesti.

Yhteistyö seurakuntaopiston kanssa on ollut suunnitelmallista ja tiivistä, ja olemme toimineet opetuspäiväkotina koko toimintavuoden ajan.

Perheiden tukemiseksi olemme pilotoineet OIVA-projektia keväällä 2017. Tässä Oivaltava vanhemmuus -menetelmässä tavoitteena on perheen voimavarojen löytäminen, vahvistaminen sekä lapsen ja vanhemman välisen yhteistyön parantaminen. Kokoontumiskertoja oli yhteensä kuusi. Lähityöskentelyyn osallistui kaksi perhettä.

Pedagogiikassa olemme noudattaneet osallistavaa toimintatapaa, missä sekä lapsen että vanhempien ääni ja ajatukset tulevat kuulluksi. Jokaiselle lapselle on laadittu varhaiskasvatus-/esiopetus suunnitelma yhteistyössä vanhempien kanssa. Vanhemmille on järjestetty kaksi vanhempainiltaa keväällä ja syksyllä. Muita tapahtumia ovat olleet mm. kevätjuhlat sekä puurojuhla jouluna.

Päiväkoti on syksystä 2017 alkaen toiminut Järvenpään kaupungin palvelusetelipäiväkotina. Päiväkodille valittiin uusi johtaja syyskuussa 2017. Päiväkodin nimi vaihtui marraskuussa 2017 Päiväkoti Valonaksi Kirkkopalvelujen hyvinvointipalvelujen yhdistyessä Valona-hyvinvoinnin nimen alle.

Yhteiset palvelut

Taloushallinto

Taloushallinnon osalta toteutuneita kehitysprojekteja vuonna 2017 olivat:

- Myynnin raportoinnin jalkautus toimintayksiköihin.
- Myyntilaskutuksen prosessien suoraviivaistaminen.
- Ostolaskujen ja maksatuksen tietojärjestelmien päivitys ja uusien ominaisuuksien käyttöönotto.

Taloushallinnon erityisenä tavoitteena on ollut lisätä toiminnan varmuutta ja resurssien oikeaa kohdentumista.

Vuoden aikana on hienosäädetty taloushallinnon henkilöstön vastuualueita uudelleen. Keväällä otettiin hoitoon Joutsenon Opiston pääkirjanpito. Syksyllä käynnistettiin projekti taloushallintopalvelujen kokonaisvaltaiseksi suunnitteluksi Joutsenon Opistoa varten. Tässä yhteydessä kartoitettiin uusia tapoja hoitaa taloushallintoa.

Vuoden 2017 kehittämisen painopisteinä ovat olleet sisäisten kontrollien suunnittelu ja tietojärjestelmien hyödyntäminen. Tämän lisäksi hanketoiminnan hallinnointia ja seuranta on pyritty yhdenmukaistamaan.

Vuoden 2018 alkupuoliskolla toteutetaan Joutsenon Opistolle taloushallinnon täysimittainen hoitaminen. Ammatillisen koulutuksen reformi tuo haasteita oppilaitoksen raportointirakenteen ja uudenlaisen seurannan kautta.

Henkilöstöhallinto

Aloimme tuottamaan ulkoistettuja palkanlaskentapalveluita kahdelle asiakkaalle, joista toisen kanssa jatkamme yhteistyötä. Kehitämme toimintamallia, sillä toimintaympäristössämme palveluiden tuottaminen laajemmalle asiakaskunnalle on mahdollista tulevaisuudessa.

Luottamusmiesjärjestelmää kehitettiin uudessa laajentuneessa kokonaisuudessa. Järjestelmän toimivuutta arvioidaan vuoden päästä.

Johtamisen kehittäminen jatkui johtamisfoorumin sekä esimiehille käynnistetyn Lähiesimiesten ammattitutkinnon (LEAT) kautta. Johtamisen erikoisammattitutkinnon suorittavista suurin osa valmistui aikataulussa.

Henkilöstön työhyvinvointiin panostettiin vuonna 2016 tehdyn terveystutkimuksen pohjalta mm. painonhallinta- ja tupakasta irti -ryhmillä. Henkilöstökysely toteutettiin kolmatta kertaa yhteistyössä Innolink Researchin kanssa. Henkilöstötyytyväisyys parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden lopussa käytiin yhteistoimintaneuvottelut Kirkkopalveluissa Seurakuntaopiston organisaatiomuutoksen johdosta sekä Kotimaassa taloudellisista perusteista.

Tietohallinto

ICT-yksikön toimintaperiaatteena on tarjota ja toimittaa kustannustehokkaasti ja luvatus mukaisesti niitä ICT-palveluja, joita konserni tarvitsee menestyäkseen.

Vuoden 2017 aikana käynnistettiin EU:n tietosuoja-asetukseen valmistautuminen. Lisäksi valmisteltiin Seurakuntaopiston järjestelmiä vastaamaan ammatillisen koulutuksen reformin vaatimuksia. Konsernin käyttöpalvelukumppanin vaihtoprojekti aloitettiin syksyllä. Projektin yhteydessä suuri osa aiemmin ulkoistetuista palveluista otetaan itse tuotettavaksi. Vaihdoilla saavutetaan merkittävät kustannussäästöt.

Vuoden 2017 muita merkittäviä hankkeita olivat Kotimaa Oy:n liittäminen Office 365 -verkkopalveluun, Kredun (Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby) ammatillisen opetuksen ja Lapuan kristillisen opiston liittyminen Seurakuntaopistoon sekä mobiililaitteiden siirtäminen keskitettyyn hallintaratkaisuun.

Kehitystyö jatkuu vuonna 2018, jolloin keskeisiä hankkeita ovat tietosuojan ja -turvaan liittyen EU:n tietosuojasetuksen vaatimusten täyttäminen ja suojautuminen kyberuhkia vastaan. ICT-osasto tukee konsernin asiakkuudenhallinnan ja myynnin uudelleenorganisointia uudella CRM-järjestelmällä. ICT-peruspalveluiden kustannustehokkuus taataan palvelutuotantomallin uudistuksella, painopisteenä uusi työnjako kumppaneiden ja oman palvelutuotannon välillä.

Kiinteistöhallinto

Kiinteistöhallinto on vastannut Kirkkopalvelujen oman ja sijoitustoiminnan käytössä olevien kiinteistöjen, omistamiensa kiinteistöosakeyhtiöiden ja Suomen Kirkon Seurakuntaopiston säätiön omistamien kohteiden käyttöön ja ylläpitoon liittyvien palveluiden tuottamisesta kulloisenkin kunnossapitotarpeen mukaisesti, jolla on pyritty varmistamaan kohteiden häiriötön toiminta.

Kertomusvuoden aikana tehtiin käyttäjiltä saadun palautteen perusteella sisäilmaselvityksiä oppilaitosrakennuksissa Lapualla, Järvenpäässä, Ruokolahdella ja Pieksämäellä.

Lapualla sisäilmaselvityksien perusteella korjattiin hallintosiiven toimistotilojen rakenteita ja säädettiin ilmanvaihtolaitteisto.

Ruokolahdella tehtiin oppilaitoksen päärakennuksen sisätiloissa useissa kohdin korjauksia sisäilmanlaadun parantamiseksi. Rakennuksen ulkopuolella toteutettiin sadevesiviemärijärjestelmä tarvittaville kohdin. Rakennuksen seinustoilla muotoiltiin maanpintoja, jotta sadeveden poisjohtaminen rakennuksen vierustoilta varmistui. Valmistuskeittiön kunnossapitokorjauksesta tehtiin suunnitelma. Rasvanerotuskaivo toteutettiin keittiöstä tuleville jätevesille. Asuntolarakennuksen 10 asuinhuonetta saneerattiin.

Järvenpään kampuksella korjattiin kappelin julkisivu. F-rakennuksen pohjakerroksen saneeraus suunnitelma valmistui.

Helsingissä tehtiin Mariankadun kiinteistön julkisivusaneeraus.

Pieksämäellä korjattiin sisäilmaongelmien takia B-rakennuksen urheiluhallin siipiosan tiloja, uusittiin ulkoseinien puurunkoja, asennettiin rakennuksen ulkopuolelle sokkeliä vasten putolevyt sekä uusittiin salaojia. Rakennuksessa uusittiin mikrobivaurioituneita lattiapäällysteitä, puujalkalistoja ja kynnyksiä. B-rakennuksen 1-kerroksessa Diakonia-ammattikorkeakoulun käytössä oleviin luokkatiloihin rakennettiin uusi tulo- ja poistoilmajärjestelmä.

Metsätiloja hoidettiin kestäväen kehityksen ja metsänhoitosuunnitelmien mukaisesti.

Keittiö

Keittiön tavoitteena on tuottaa ravitsemuksellisesti oikeanlaista ruokaa eri asiakasryhmille kustannustehokkaasti, laatua unohtamatta.

Lapuan kristillisen opiston liittyttyä vuoden 2017 alusta Seurakuntaopistoon saimme lisää rautaisia keittiöalan ammattilaisia joukkoomme.

Keittiön suoritteiden seuranta jalkautettiin Pieksämäen lisäksi myös Lapuan ja Jaakkiman keittiöihin. Elintarvikehankintojen yhtenäistämisen lisäksi kustannustehokkuutta kaikilla kampuksilla.

Reaaliaikainen opiskelijamäärien seuranta muuttuvan koulutusympäristön myötä on ollut haasteellista. Olemme pyrkineet kartoittamaan tilannetta yhteistyössä oppilaitoksen kanssa, jotta saisimme tarjottua tarvittavat palvelut ja resurssit oikea-aikaisesti.

Henkilökunnan työssäjaksamiseen ja ammatilliseen osaamiseen panostettiin pitkin vuotta järjestämällä koulutuksia ja työhyvinvointipäiviä. Vuoden 2017 lopussa järjestettiin tilapalveluiden ensimmäinen yhteinen kehittämispäivä Pieksämäellä.

Jaakkimassa aloitettiin valmistuskeittiön remontin suunnittelu. Myyntipalveluun panostaminen ja sen kehittäminen osana Jaakkiman keittiön palveluja jatkuu edelleen.

Siivous

Siivouspalvelut pyrkivät tuottamaan palvelujan kustannustehokkaasti kehittämällä toimintaansa ja viemällä toimenpiteitä käytäntöön. Periaatteena on pitää laatu ja kustannustehokkuus tasapainossa.

Lapuan kristillisen opiston liittyttyä liittyttyä joukkoomme saimme lisää kokeneita kollegoja.

Vuoden aikana keskityttiin eri kampuksien hankintojen yhtenäistämiseen ja hintavertailuihin mm. siivousaine- ja välinehankinnoissa sekä saniteettipapereissa. Tilapalvelujen työvaateohjeistus laadittiin koskemaan kaikkia kampuksia.

Sisäilmaan ja terveelliseen työympäristöön liittyen henkilökunnalle jaettiin alkuvuodesta aluejohtajien avustuksella siivottavuuteen vaikuttava ohjeistus.

Siivousmenetelmien arviointia ja veden käytön vähentämistä siivouksessa käytiin läpi kaikkien kampuksien osalta. Työ jatkuu vielä seuraavina vuosina koulutuksen ja ohjauksen avulla. Järvenpäässä ja Pieksämäellä aloitettiin siivousmitoitukseen liittyvä työohjeiden päivittäminen, joka jatkuu vielä vuodelle 2018.

Tilapalvelujen (keittiö-, kiinteistö- ja siivoustoiminto) johtoryhmä on kokoontunut edelleen ennalta suunnitellun aikataulun mukaan kokouksiin, joissa on käyty läpi toiminta-alueiden ajankohtaisia toimintaan, suunnitteluun ja talouteen liittyviä asioita.

Loppuvuonna toteutettiin ensimmäistä kertaa tilapalvelujen yhteinen kehittämispäivä. Nyt kokoonnuttiin Pieksämäellä, tarkoitus on jatkaa vuosittain vuorotellen eri kampuksilla.

LIIKETOIMINTA

Kotimaa Oy -konserni

Kotimaa Oy:n toimintaympäristö jatkui haasteellisena vuonna 2017. Yhtiön kannattavuus heikkeni selvästi ja tulos konsernissa muodostui vahvasti tappiolliseksi. Heikkoon tuloskehitykseen vaikuttivat vertailukautta heikompi seurakuntamyynä sekä lehdistä että Sacrumin tuotteissa ja asiakaslehtien kustantamisen voyminuutokset.

Henkilöstömäärä supistui vertailukauteen nähden noin 17 henkilötyövuotta ja keskimääräinen henkilömäärä oli toimintavuoden aikana 56 henkilöä. Merkittävin henkilömäärään vaikuttanut muutos oli pääkaupunkiseudun seurakuntalehtien yhdistyminen ja siirtyminen Helsingin seurakuntayhtymän kustannettavaksi.

Kotimaa-konsernin liiketoiminta on raportoitu viidessä liiketoimintayksikössä, jotka ovat emoyhtiö Kotimaa Oy:n Kotimaa-ryhmä, Asiakaslehdet ja Sacrum sekä Kotimaa Oy:n täysin omistamat tytäryhtiöt Insight360 Oy ja Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy.

Kotimaa Oy:n toimitusjohtajana on toiminut Juha Ruotsalainen. Kotimaa Oy:n johtoryhmään ovat toimintavuonna kuuluneet toimitusjohtaja Juha Ruotsalainen puheenjohtajana, Kotimaan päätoimittaja Mari Teinilä, Kotimaan markkinointipäällikkö Minna Zilliacus, Sacrumin yksikönjohtaja Susanna Mäntyranta ja Insight360 Oy:n operatiivisesta toiminnasta vastannut COO Jarmo Lipiäinen. Kotimaa Oy:n hallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä ja puheenjohtajana on toiminut Kirkkopalvelut ry:n johtaja Ilkka Mattila.

Kotimaa-ryhmä

Ryhmään kuuluivat Kotimaa-lehti, verkkopalvelu Kotimaa24 sisältäen kirkon ammattilaisille suunnatun Kotimaa Pro -verkko-osion, ja aikakauslehti Askel. Kotimaan levikkikehitys jatkui laskevana sekä kuluttaja- että seurakuntatilausten osalta. Seurakuntatilaukset ovat pääsääntöisesti pitäneet sisällään painetun Kotimaan ja verkkopalvelu Kotimaa24:n. Kuluttajat ovat tilanneet Kotimaan painettuna tai digitaalisena tai molemmat sisältävänä pakettina. Kotimaa24 saavutti erikseen tilattuna ja maksullisena vaatimattoman tilaajamäärän ja toimintavuoden aikana tehtiin päätös Kotimaa24:n maksuttomien sisältöjen kasvattamisesta vuoden 2018 alusta lukien. Askel-lehden levikki laski toimintavuonna selvästi edellisvuodesta. Askel-lehden päätoimittajana on toiminut Pirjo Wesaniemi.

Toimintavuoden marraskuussa lanseerattiin uudistettu Kotimaa-lehti. Lehti uudistuksessa lehden rakennetta, sisältöjä ja ulkoasua uudistettiin yhteistyössä ulkopuolisen suunnittelijan kanssa. Lehden formaatiksi valittiin ns. leikattu tabloid. Uudistus otettiin hyvin vastaan lukijakunnassa. Toimintavuoden aikana tehtiin päätös Kotimaan ja Askelen toimitusten yhdistämisestä vuoden 2018 alusta lukien.

Kansallisen Mediatutkimuksen viimeisimmän tutkimuksen (syksy 2016/kevät 2017) mukaan Kotimaan lukijamäärä oli 70.000 ja Kotimaa24 mukaan lukien kokonaistavoittavuus oli 75.000 sekä Askelen lukijamäärä oli 71.000. Molempien lehtien lukijamäärät kehittyivät suotuisasti edelliseen vastaavaan tutkimusajankohtaan verrattuna.

Asiakaslehdet

Asiakaslehdet-yksikkö tuotti tarkennetun toimintamallin mukaisesti taitto-, ilmoitusmyynti- ja sivunvalmistuspalveluja pienille ja keskiuurille seurakunta- ja järjestölehdille. Pääkaupunkiseudun seurakuntalehdet Kirkko ja kaupunki, Esse ja Vantaan Lauri yhdistyivät toimintavuoden alusta yhdeksi Kirkko ja kaupunki -nimiseksi seurakuntalehdeksi ja samalla päättyi kustannusyhteistyö Kotimaa Oy:n kanssa. Toimintavolyymien voimakkaan pienenemisen seurauksena käynnistettiin yksikössä resurssimitoitusta ja organisoimista koskeva yt-menettely.

Sacrum

Yksikkö jatkoi aktiivista myynti- ja markkinointityötä kilpaillussa seurakunta- ja kuluttajamarkkinassa. Toiminnassa panostettiin asiakaslähtöiseen tuotekehitykseen, kotimaisuuteen ja laatuun. Oma tekstiilituotanto oli Tampereen Ateljee Solemnis -yksikössä ja kynttilätuotantoa Juhavan Pieksämäen yksikössä. Sacrumin liikevaihto laski edellisvuodesta virsikirjauudistuksen vaikutuksen vähennyttyä. Toimintavuonna otettiin käyttöön uusi verkkokauppajärjestelmä tukemaan sähköisen kaupankäynnin kasvavaa osuutta ostokanavana. Toimintavuoden aikana käynnistettiin kokeilevat vientiponnistelut lähinnä Ruotsiin.

Insight360 Oy

Vuosi 2017 oli Insight360 Oy:n ensimmäinen täysi tilikausi ja tulos oli tappiollinen. Edellisvuonna toteutetun yhtiöittämisen taustalla oli varautuminen toiminnan kasvattamiseen ja kasvun rahoittamiseen. Yhtiö panosti vahvasti tuotekehitykseen ja kumppanuusverkoston rakentamiseen. Toimintavuoden aikana käytiin neuvotteluja omistuspohjan laajentamisesta, mutta järjestelyjä ei kuitenkaan ajoitettu toimintavuodelle.

Yhtiön toiminta koostui kirkolle tuotetun Jäsen360-palvelun ohella tutkitun ihmisymmärryksen avulla tehtävästä tiedolla johtamisen konsultoinnista sekä kasvavassa määrin yritysten ja järjestöjen markkinointiviestinnän ratkaisuista. Ihminen360-tuoteperhettä vahvistettiin uusilla toimialasegmentoinneilla.

Insight360 Oy:n hallitus on koostumukseltaan sama kuin Kotimaa Oy:n hallitus. Toimitusjohtajana on oman toiminnan ohessa toiminut Juha Ruotsalainen 30.11.2017 saakka ja operatiivisena johtajana Jarmo Lipiäinen samaan ajankohtaan saakka. 1.12.2017 lukien toimitusjohtajana on toiminut Perttu Hillman.

Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy

Yhtiö toimintavuosi oli liikevaihdoltaan edellisvuotta parempi, mutta kannattavuus heikkeni hieman. Liiketoiminnan luonteeseen kuuluvat vuosittaiset vaihtelut riippuen uusien urkujen rakentamisen ja isompien peruskorjausten määrästä. Uudet urut rakennettiin mm. Joutsenon kirkkoon, jossa uusien urkujen käyttöönotto sai soittajilta erinomaiset arviot. Peruskorjausten lisäksi huoltotöitä tehtiin lukuisissa seurakunnissa eri puolilla maata.

Yhtiöllä on oma konsernin sisäinen hallitus puheenjohtajanaan Juha Ruotsalainen. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Heikki Autio.

Olellaiset tapahtuman tili- kaudella ja sen jälkeen

Vuoden aikana toteutettiin Kirkkopalvelujen visuaalisen ilmeen uudistaminen, joka esiteltiin Turun 2017 Kirkkopäivien yhteydessä.

Kaksi oppilaitosintegraatiota toteutui 1.1.2017 lukien. Lapuan kristillisen opiston toiminta kampuksineen sekä Kredun ammatillinen koulutus (ruotsinkielinen) siirtyivät osaksi Kirkkopalvelujen koulutustoimintaa. Tähän liittyen tuloslaskelmaan kirjattu lahjoitus n. 1,3 M€.

Ammatillisen koulutuksen reformin mukaisen toiminnan muutoksia toteutettiin vuoden 2017 aikana. Syksyllä 2016 käynnistynyt maahanmuuttaja-aikuisten perusopetus Pieksämäen ja Järvenpään kampuksilla on kasvanut odotetusti.

Vuonna 2017 toteutettiin Kirkkopalvelujen diakonisten sosiaalipalvelujen nimen ja visuaalisen ilmeen uudistaminen, jonka myötä yksiköiden nimet muutettiin yhteisen Valona-hyvointi-brändin alle. Vanhustenhuollossa saatiin uusi puitesopimus vuosille 2017 - 2019 Pieksämäen kaupungin kanssa sekä Essoten kanssa vuosille 2018 - 2022. Päiväkoti on syksystä 2017 alkaen toiminut Järvenpään kaupungin palvelusetelipäiväkotina. Nuorten maahanmuuttajien tuetun asumisen palvelut päättyivät marras-joulukuussa 2017.

Reformaation merkkivuosi näkyi erityisesti Turun Kirkkopäivien sekä siihen liittyneiden esitapahtumien sisällöissä.

Tilikauden aikana korjattiin merkittävästi eri kampuksilla oppilaitoskäytössä olevia kiinteistöjä. Näiden aiemmasta tasosta merkittävästi poikkeavien korjausten arvo oli n. 0,3 M€. Lisäksi Helsingissä sijaitsevaan kerrostalokiinteistöön tehtiin ulkopintojen korjaus, arvoltaan n. 0,4 M€. Loppuvuonna tehtiin päätökset merkittävistä korjaushankkeista seuraavalle vuodelle liittyen mm. sisäilmakysymyksiin.

Kotimaan Oy:ssä Kirkko ja kaupunki, Esse ja Vantaan Lauri yhdistyivät Kirkko ja kaupunki ja niiden kustantaminen siirtyi kokonaan Helsingin seurakuntayhtymälle. Tämä aiheutti vuonna 2017 mittavan liikevaihdon laskun.

Toimintavuoden aikana käytiin neuvotteluja Insight360 Oy:n omistuspuhjan laajentamisesta, mutta järjestelyt eivät toteutuneet vielä 2017. Yhtiön toimitusjohtaja vaihtui 1.12.2017. Tässä yhteydessä yhtiön toimintakonseptia ja -mallia tarkasteltiin uudestaan.

Vuoden aikana käynnistettiin yhteisissä palveluissa projekti talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tarjoamiseksi Suomen Kansanopistoyhdistyksen jäsenille. Vuoden lopulla palvelullaan yhtä kansanopistoa mm. kirjapidon ja palkanlaskennan hoitamisessa.

Keväällä 2017 käynnistettiin EU:n tietosuojasetukseen valmistautuminen jokaisen palvelualueen osalta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kirkkopalvelujen tuleva kehitys on pitkälti sidoksissa siihen, kuinka menestymme suurissa yhteiskunnallisissa uudistuksissa. Merkittävimmät, toimintakokonaisuuksien perusteita koskettavat asiat ovat ammatillisen koulutuksen reformi sekä sote-uudistus.

Ammatillisen koulutuksen reformi lisää merkittävästi työelämässä tapahtuvaa oppimista ja digitalisaatiota. Se muuttaa pedagogiikkaa ja perinteistä tapaa toimia. Se vähentää luokkaopetusta ja edellyttää meiltä mm. kiinteistöjen käyttötapojen uudelleenarviointia. Rahoitusuudistus leikkaa perusrahoitusta ja kasvattaa vaikuttavuuteen perustuvaa rahoitusta. Seurakuntaopisto työskentelee systemaattisesti reformissa onnistumiseksi, tämän pohjalta

2018 alussa Seurakuntaopiston johtamismallia täsmennetään.

Sote-uudistus vuonna 2019 muuttaa kuntien roolia, kun maakunnat (sote-alueet) alkavat toimia palvelujen ostajina. Valinnanvapauden toteutuminen edellyttää Kirkkopalveluilta strategisia ratkaisuja keskipitkällä aikavälillä: Aiommeko jatkossakin toimia niiden palvelujen piirissä, joita julkiset toimijat kilpailuttavat määrääjäksi vai siirrämmekö palveluissamme painopistettä ihmisten itse valitsemien ja esim. asiakaseteleillä ostamien palvelujen suuntaan? Lähiajan käyttöasteen odotetaan pysyvän edelleen hyvänä. Vanhuspalveluiden sopimustilanne seuraaville vuosille on hyvä ja sote-uudistukseen liittyvän valinnanvapauden ei odoteta heikentävän tilannetta.

Lakiuudistusten myötä lastensuojelu on eriytynyt yhä selkeämmin erityispalveluksi, esimerkiksi perhetyö pyritään järjestämään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain nojalla. Kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista edelleen suuri osa sijoitetaan laitoksiin, vaikka esim. lainsäädäntö ohjaa sijoittamaan perheisiin. Taustalla lienee se, että erityisesti nuorten kiireellisiä sijoituksia tehdään paljon ja ongelmat ovat sellaisia, että ne eivät ole perhesijoituksella ratkaistavissa.

Lastensuojelu ei ole peruspalvelu vaan erityispalvelu, joka ei tule olemaan valinnanvapauden piirissä. Maaseutupaikkakunnilla palvelujen järjestäminen ja tuottaminen on haasteellisempaa kuin kaupunkiseuduilla. Myös yksikön sijainnilla on merkitystä. Tulevan vuoden aikana tehdään selvitystyö koskien perhekuntoutustoiminnan mahdollista sijoittumista toiselle paikkakunnalle. Loppuvuodesta jätettiin hakemus Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle liittyen päihdeäitien kuntouttamiseen varattuun ylimääräiseen valtionavustukseen. Päätös avustuksen myöntämisestä saadaan alkuvuodesta.

Jäsenpalvelujen toiminnan kannalta on välttämätöntä, että ulkopuolisten rahoitusten lisäksi saadaan rakennetuksi omaa varainhankintaa nykyistä vahvemmaksi sekä myydyksi palveluita eri toimijoille. Seurakuntien halu ja kyky ostaa palveluita vähenee. Tiukoista resursseista johdettua tukea Kirkkopalvelujen sisäisiin kuin myös

jäsenkunnan tarpeisiin vastaaminen riittävällä tavalla on haasteellista jo nyt. Mikäli seurakuntia ja kirkollisia järjestöjä halutaan palvella hyvin, on osa rahoituksesta saatava muualta. Uusien tuotteiden ja palveluiden (kuten vapaaehtoistyö.fi ja kotimaanapu.fi) myötä rahoitus pohja tulee kuitenkin laajenemaan, mikä helpottaa kokonaistilannetta. Riippuvuustyön kehittämissyksikköön (ent. Kehittämiskeskus Tyynelä) on saatu uusi Stea-rahoitteinen hanke, joka tuo lisärahoitusta vuodelle 2018 yhteensä 197.000 € ja työllistää kolme henkilöä.

Median käyttö- ja kulutustottumukset muuttuvat edelleen. Tämä on näkynyt jo vuosia Kotimaan ja Askel-lehden levikkien tasaisena laskuna. Vuoden 2018 aikana tullaan lehtien toimitukset ja lehtien tuotantoprosessi yhdistämään toiminnallisesti, mikä osaltaan parantaa kustannustoiminnan kannattavuutta. Pääkaupunkiseudun seurakuntayhtymien yhteistyö-ratkaisut Kotimaa Oy:n liiketoiminnan kannalta ovat merkinneet medialiiketoiminnan pysyvää tason laskua. Keväällä 2018 viimeistellään Kotimaan ja Insight360 Oy:n liiketoimintojen tervehdyttämishjelma.

Kirkkopalvelujen asema yhteiskunnallisessa palvelujärjestelmässä ja kirkollisen koulutuksen kentässä on vahvistunut integraatioiden myötä. Sen kansankirkollinen rooli on vahvistunut erityisesti ruotsinkielisen koulutuksen ja perinteisen herätysliikeopiston, vanhimman herännäiskansanopiston mukaan tulon myötä.

Mikäli kirkon tulevaisuustyöskentely etenee päätöksentekoon kirkolliskokouksessa, Kirkkopalveluilla voi olla nykyistä merkittävämpi rooli myös kirkon palvelujärjestelmässä.

Toimintaan liittyvät riskit

Kirkkopalvelut on koulutuksen järjestäjänä ennakoanut valtionosuusleikkauksia ja ammatillisen koulutuksen reformia sekä tehnyt niihin liittyen ratkaisuja. Suurimmat riskit liittyvät koulutuksen rahoitukseen. Ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistus toteutuu asteittain. Rahoituksen kehittymiseen vaikuttaa merkittävästi Seurakuntaopiston suhteellinen asema rahoituksen mittaristoissa muihin koulutuksen järjestäjiin nähden, minkä ennakointi on hyvin haasteellista.

Koulutustoimintaan liittyvät riskit kulmineituvat suunniteltujen opiskelijamäärien saavuttamiseen, uusien kilpailijoiden tulemiseen näille koulutusaloille, työelämän valmiuksiin omaan roolinsa sekä yhteistyöhön oppilaitosten kanssa uudessa ammatillisen koulutuksen mallissa. Lisäksi erityisesti opetuksen käytössä oleva vanha kiinteistökanta aiheuttaa sekä toiminnallisen että taloudellisen riskin, jota on vaikea täysin ennakoida.

Valona-hyvinvoinnin palveluissa riskinä on edelleen kuntien talouden kehittyminen, joka voi vaikuttaa hyvinkin nopeasti palvelujen ostoon. Sote-uudistuksessa vuonna 2019 riski liittyy lähinnä ostajatahon vaihtumiseen ja kilpailutusten laajuuteen.

Jäsenpalvelujen toiminnan riskeihin liittyy ulkopuolisten rahoittajien taloudellisen tilanteen epävarmuus. Osa ulkopuolisesta rahoituksesta on pienentynyt ja osa pysynyt ennallaan ilman että kustannuskehitystä tai jäsenpalvelujen hoitamien tehtävien laajuutta olisi tarkasteltu uudelleen.

Kotimaa Oy on vuonna 2018 erityisten haasteiden edessä. Merkittävimmät riskit liittyvät tytäryhtiöiden markkina- ja taloustilanteen kehitykseen.

Kirkkopalvelut ry:n ja konsernin taloudellinen asema ja tulos

Kokonaistuotot

Konserni. Konsernin kokonaistuotot vuonna 2017 olivat 46.022 (55.169) tuhatta euroa. Kokonaistuotot ilman testamenttilahjoituksia olivat 46.022 (55.169) tuhatta euroa.

Kirkkopalvelut ry. Kirkkopalvelujen kokonaistuotot olivat 38.270 (39.128) tuhatta euroa. Yhteisvastuukeräyksen osuus kokonaistuotoista oli 3.055 (3.450) tuhatta euroa.

Kokonaistuotot	Konserni		Yhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Varsinainen toiminta	42728	52721	34658	36280
Varainhankinta	1698	1069	1698	1069
Sijoitus- ja rahoitus-toiminta	1256	1051	1574	1451
Yleisavustukset	340	328	340	328
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0
Yhteensä	46022	55169	38270	39128

Kokonaistuottojen jakautuminen toimintayksiköittäin käy ilmi tuloslaskelman liitetiedoista.

Kulut

Konsernin tuloslaskelman mukaiset kulut olivat yhteensä 44.645 (50.870) tuhatta euroa. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut olivat yhteensä 433 (258) tuhatta euroa, josta korkokulujen osuus oli yhteensä 109 (98) tuhatta euroa. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kuluihin sisältyy lisäksi sijoituksen arvonalennus/-palautus 0 (41) tuhatta euroa.

Kirkkopalvelut ry:n tuloslaskelman mukaiset kulut olivat yhteensä 36.156 (35.245) tuhatta euroa. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kuluihin sisältyy Kotimaa Oy:n arvonalennus 500 (0) tuhatta euroa.

Kokonaiskulut	Konserni		Yhdistys	
	2017	2016	2017	2016
Varsinainen toiminta	44645	50870	35260	34813
Varainhankinta	0	0	0	0
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	433	258	896	425
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0
Tuloverot	0	7	0	7
Yhteensä	45078	51135	36156	35245

Yhdistyksen kokonaiskuluja jakautuminen toimintayksiköittäin käy ilmi tuloslaskelman liitetiedoista.

Tulos

Konsernin tilikauden tulos ennen vähemmistöosuutta oli 944 (4.035) tuhatta euroa. Vähemmistöosuus konsernin tuloksesta oli 380 (-238) tuhatta euroa ja rahastosiirrot sidotuista ja vapaista rahastoista 223 (-88) tuhatta euroa. Tilikauden ylijäämä oli 1.547 (4.111) tuhatta euroa.

Kirkkopalvelut ry:n tilikauden tulos oli 2.114 (3.883) tuhatta euroa. Rahastosiirrot sidotuista ja vapaista rahastoista olivat 223 (-88) tuhatta euroa. Tilikauden ylijäämä oli 2.338 (4.197) tuhatta euroa.

Tase ja rahoitusasema

Konsernitaseen 31.12.2017 mukainen vieras pääoma oli 7.458 (8.307) tuhatta euroa, josta korollista oli 705 (1.084) tuhatta euroa. Konsernitaseen mukaiset rahavarat olivat vuoden lopussa 1.499 (5.929) tuhatta euroa.

Kirkkopalvelut ry:n 31.12.2017 mukainen vieras pääoma oli 5.716 (6.018) tuhatta euroa, josta korollista oli 685 (1.084) tuhatta euroa. Konsernin omavaraisuusaste on 72,0 % (68,6). Yhdistyksen omavaraisuusaste on 78,6 % (75,8).

Henkilöstö

Henkilöstökulut Konserni	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Palkat	18 466 890	19 016 274	17 870 549
Eläkkeet ja eläkevakuutusmaksut	3 137 095	3 345 802	3 131 178
Eläkevarauksen muutos	-167 934	-161 119	-75 740
Muut henkilöstösivukulut	987 392	1 263 157	1 022 678
Yhteensä	22 423 443	23 464 115	21 948 665
Keskimääräinen henkilöstön lukumäärä	441	457	433

Henkilöstökulut Kirkkopalvelut ry	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Palkat	15 767 118	15 681 960	14 429 128
Eläkkeet ja eläkevakuutusmaksut	2 708 270	2 741 573	2 520 875
Eläkevarauksen muutos	-167 934	-161 119	-75 740
Muut henkilöstösivukulut	931 302 1	105 878	880 897
Yhteensä	19 238 756	19 368 292	17 755 160
Keskimääräinen henkilöstön lukumäärä	384	385	356

Konsernin keskimääräiset henkilötyövuodet jakautuivat seuraavasti:

Henkilöstötyövuosien määrä	2017	2016	2015	2014	2013
Konsernihallinto ja yhteiset palvelut	73	67	58	58	46
Seurakuntaopisto	167	166	163	162	123
Valona hyvinvointi	123	129	109	93	98
Jäsenpalvelut	21	22	26	25	16
Kotimaa Oy	43	61	66	70	76
Urkurakentamo Veikko Virtanen	9	10	11	12	12
Insight360 Oy	5	2			
Yht.	441	457	433	420	371

Konsernin henkilöstön keskimääräinen lukumäärä henkilötyövuosina mitattuna oli 441 (457), josta emoyhdistyksen henkilöstön lukumäärä oli 384 (385).

Henkilöstön rakenne joulukuussa 2017	Mies	Nainen
Johto	4	2
Päälliköt/esimiehet	13	36
Toimihenkilö	47	249
Työntekijä	9	30
	73	317

Henkilöstön koulutus joulukuussa 2017	Mies	Nainen
Korkeakoulu	48	204
Ammattikoulu / YO	22	100
Peruskoulu	3	13
	73	317

Kirkkopalvelut ry:n henkilöstön keski-ikä: Naiset 49, miehet 47

Hallitusten jäsenten, toimitusjohtajien ja yhdistyksen johtajan palkat ja palkkiot

	2017	2016
Yhdistys	136 962	138 248
Konserni	399 471	299 669

Hallinto ja johtaminen

Kirkkopalvelujen jäsenet

Kirkkopalvelut ry:n jäsenmäärä 31.12.2017 oli 331 seurakuntaa, 60 järjestöä ja 22 opintojärjestöä.

Keskeiset hallintoelimet

Yhdistyksen päätösvaltaa käyttävät jäsenet yhdistyksen kokouksessa. Sääntöjen 11 §:ssä mainituissa asioissa päätösvaltaa käyttää yhdistyksen kokouksen valitsema valtuusto. Yhdistyksen hallintoa hoitavat valtuusto sekä valtuuston valitsemat hallitus ja yhdistyksen johtaja. Yhdistyksen johtamistyöstä huolehtii ja vastaa johtaja apunaan hallituksen nimeämä johtoryhmä.

Kirkkopalvelut ry:n valtuusto

Valtuuston muodostavat Kirkkopalvelut ry:n yhdistyksen kokouksen neljäksi vuodeksi kerrallaan valitsevat valtuutetut. Valtuutetun on oltava evankelis-luterilaisen seurakunnan jäsen. Valtuuston jäsenet valitaan säännöissä määriteltyjen kiintiöiden mukaisesti.

Kirkkopalvelut ry:n valtuuston kokoonpano toimikautena 2013-2017 toukokuuhun 2017 asti:

- Puheenjohtaja piispa Seppo Häkkinen
- Varapuheenjohtaja sosiaalineuvos Antti Lemmetyinen

Seurakunnat:

Turun arkkihiippakunta

- Opettaja Kaisa Johto, Lieto
- Nuorisotyönohjaaja Kimmo Koivisto, Säkyä
- Lääninrovasti Heimo Hietanen, Pori

Tampereen hiippakunta

- Yliopettaja Usko Gullsten, Lempäälä
- Pankinjohtaja Heikki Kilpeläinen, Hämeenlinna
- Kirkkoherra Pekka Riikonen, Janakkala

Oulun hiippakunta

- Rehtori Aimo Maijala, Kokkola
- Hallintojohtaja Antti Jääskeläinen, Rovaniemi

- Kirkkoherra Mauno Soronen, Haapavesi

Mikkelin hiippakunta

- Kasvatust. maisteri Tuula Rasimus, Savonlinna
- Lehtori Katri Savolainen, Lauritsala
- Kirkkoherra Matti Tolvanen, Kangasniemi

Kuopion hiippakunta

- Pankinjohtaja Timo Hurskainen, Kajaani
- Kirkkoherra Pekka Tuovinen, Rautalampi
- Erikoislääkäri Yrjö Merikoski, Pieksämäki

Lapuan hiippakunta

- Kirkkoherra Jukka Salo, Seinäjoki
- Sosiaalineuvos Mauri Sompa, Jyväskylä
- Osastonhoitaja Ritva Leppäaho, Alajärvi

Helsingin hiippakunta

- Toimistopäällikkö Lea Purhonen, Helsinki
- Kirkkoherra Jukka Nevala, Vantaa
- Vt. kirkkoherra Juha Ropponen, Vantaa

Espoon hiippakunta

- Taksiryttäjä Pekka Luuk, Järvenpää
- Yliopisto-opettaja Johanna Lumijärvi, Kirkkonummi
- Kirkkoherra Kalervo Salo, Espoo

Jäsenjärjestöt ja -säätiöt

- Toiminnanjohtaja Eero Jokela, PTK
- Toiminnanjohtaja Esko Jossas, Kirkon akateemiset AKI
- Taluspäällikkö Hanna Maunula, Herättäjä-Yhdistys
- Toiminnanjohtaja Juha Auvinen, Medialähetys Sansa
- Pääsihteeri Marjo Salmela, SKY

Seurakuntien Lapsityön Keskus ry

- Tutkimusprofessori Heikki Hiilamo, Helsinki
- Kirkkoherra Kimmo Reinikainen, Ylöjärvi

Suomen Kirkon Sisälähetysseura ry

- Sosiaalineuvos Antti Lemmetyinen, Espoo
- Toimitusjohtaja Inkeri Ruuskanen, Tampere

Kirkkopalvelujen jäsenkokous valitsi kokouksessaan 19.5.2017 uuden valtuuston, johon kuuluvat toimikautena 2017 – 21

- Puheenjohtaja piispa Seppo Häkkinen
- Varapuheenjohtaja sosiaalineuvos Antti Lemmetyinen

Turun arkkihiippakunta:

- kirkkoherra Irina Kaukinen (Punkalaidun)
- nuorisotyöntekijä Kimmo Koivisto (Säkylä)
- vahtimestari Pirjo Tiensuu (Turun Katariinan seurakunta)

Tampereen hiippakunta:

- liiketalouden AMK-opiskelija / kirjanpitäjä Salla Natunen (Nastola)
- kirkkoherra Pekka Riikonen (Janakkala)
- kunnallisneuvos Antero Saksala (Pirkkala)

Oulun hiippakunta:

- seurakuntapastori Heli Kautonen (Kuusamo)
 - rehtori/eläkeläinen Aimo Maijala (Kokkola)
 - kirkkoherra Mauno Soronen (Haapavesi)
- Mikkelin hiippakunta:**
- rakennusmestari Tapani Hannonen (Savonlinna)
 - eläkeläinen Arto Kivelä (Hamina)
 - lehtori Eija Peura (Mikkeli)

Kuopion hiippakunta:

- pankinjohtaja Timo Hurskainen (Kajaani)
- kirkkoherra Pekka Tuovinen (Rautalampi)
- erikoislääkäri Yrjö Merikoski (Pieksämäki)

Lapuan hiippakunta:

- kirkkoherra Krister Koskela (Vaasa)
- osastonhoitaja Ritva Leppäaho (Alajärvi)
- sosiaalineuvos Mauri Sompa (Jyväskylä)

Helsingin hiippakunta:

- kirkkoherra Jukka Nevala (Hämeenkylässä seurakunta, Vantaa)
- Nina Pitkänen (Herttoniemen seurakunta, Helsinki)
- vt. kirkkoherra Juha Ropponen (Herttoniemen seurakunta, Helsinki)

Espoon hiippakunta:

- taksiyrittäjä Pekka Luuk (Järvenpää)
- käytännöllisen teologian yliopisto-opettaja Johanna Lumijärvi (Kirkkonummen suomalainen seurakunta)
- kirkkoherra Ilkka Järvinen (Hyvinkää)

Jäsenjärjestöt ja -säätiöt:

- diakoniajohtaja Pekka Asikainen (Oulun Diakonissalaitos)
- toiminnanjohtaja Erkki Haarala (Suomen Liikemiesten Lähetysliitto)
- toiminnanjohtaja Tiina Laine (Diakoniatyöntekijöiden Liitto)
- hallintotieteiden kandidaatti / opiskelija Jari Nieminen (Suomen Partiolaiset)
- toiminnanjohtaja Ulla Saunaluoma (Kansan Raamattuseuran Säätiö)

Nuori Kirkko ry (ent. Seurakuntien Lapsityön Keskus ry):

- johtava nuorisotyönohjaaja Salme Kuukka
- pappi Jari Pulkkinen

Suomen Kirkon Sisälähetysseura:

- sosiaalineuvos Antti Lemmetyinen
- toimitusjohtaja Inkeri Ruuskanen

Valtuuston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus on Kirkkohallituksen kansliapäällikkö Jukka Keskitalolla ja toiminnallisen osaston johtaja, kirkkoneuvos Pekka Huokunalla.

Kirkkopalvelut ry:n hallitus

Hallitukseen kuuluu valtuuston neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemat puheenjohtaja ja seitsemän muuta jäsentä. Yhden jäsenistä tulee olla Seurakuntien Lapsityön Keskus ry:n johtoryhmän tai johtokunnan jäsen ja kahden jäsenistä, mikäli kokous ei toisin päättä, Kirkkohallituksen johtoryhmän tai täysistunnon jäsen.

Kirkkopalvelut ry:n hallituksen kokoonpano toimikautena 2013 – 2017:

osallistunut kokouksiin/
kokousten määrä

- Diplomi-insinööri Jukka Alho (pj)	6/6
- Pääsihteeri Lasse Halme	6/6
- Kirkkoneuvos Pekka Huokuna	4/6
- Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio	4/6
- Pastori Johanna Puupponen	0/6
- Hiippakuntas sihteeri Kirsti Poutiainen	6/6
- Seurakuntaneuvos Risto Rasimus	5/6
- Hallintojohtaja Antti Jääskeläinen	3/6

Tarkastusvaliokunta

Hallituksen asettamaan tarkastusvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtajana Antti Jääskeläinen sekä jäsenenä Lasse Halme ja Pekka Huokuna. Tarkastusvaliokunnan sihteerinä toimii talous- ja rahoitusjohtaja Matti Koli. Kirkkopalvelujen johtaja Ilkka Mattila osallistuu valiokunnan työskentelyyn.

Johtaja

Kirkkopalvelut ry:n johtajana toimii pastori Ilkka Mattila. Johtajan varahenkilönä toimii kehitysjohtaja, pastori Hannu Harri.

Johtaja toimii puheenjohtajana Yhteisvastuukeräyksen keräystoimikunnassa ja Kotimaa Oy:n hallituksessa.

Konsernin johtoryhmä

- Johtaja Ilkka Mattila (pj)
- Rehtori Helena Ahonen
- Kehitysjohtaja Hannu Harri
- Palvelujohtaja Mikko Kettunen
- Talous- ja rahoitusjohtaja Matti Koli
- Henkilöstöjohtaja Reija Paavola
- Toimitusjohtaja Juha Ruotsalainen

Johtoryhmän sihteerinä toimi henkilöstöjohtaja Reija Paavola.

Kirkkopalvelut ry:n tilintarkastajat

Vuonna 2017 Kirkkopalvelut ry:n tilintarkastajana toimi Ernst & Young Oy, Tilintarkastusyhteisö. Päävastuullisena tilintarkastajana Pekka Räisänen KHT.

Kotimaa Oy:n hallitus

Kotimaa Oy:n hallitukseen kuuluivat varsinaiseen yhtiökokoukseen 3.5.2017 saakka Ilkka Mattila (puheenjohtaja), Titta Luoma-Kohtala, Satu Mehtälä, Tuomo Pesonen, Seppo Rissanen, Jari Saine ja Pirjo Vuokko. Yhtiökokous valitsi hallitukseen seuraavat henkilöt:

- johtaja Ilkka Mattila (puheenjohtaja)
- KTM Satu Mehtälä
- kirkkoherra Aulikki Mäkinen
- viestintäjohtaja Tuomo Pesonen
- FM Jari Saine
- toiminnanjohtaja Rolf Steffansson
- dosentti Pirjo Vuokko

Lähipiiri

Kirkkopalvelut on selvittänyt sekä hallituksen jäsenten että johtoryhmän jäsenten osalta lähipiirisuhteet henkilökohtaisesti sekä myös organisaatiokohtaisesti. Selvityksessä ilmeni, ettei kenelläkään ollut sellaista asemaa lähipiiriin luettavassa organisaatiossa, jolla olisi taloudellista merkitystä ja jotka mahdollistaisivat hyvän hallintovan vastaisia menettelyjä.

KIRKKOPALVELUT RY

TILINPÄÄTÖS

31.12.2017

KIRKKOPALVELUT RY

Y-tunnus: 0215281-7

SISÄLLYSLUETTELO:

	sivu
TOIMINTAKERTOMUS	1.1 - 1.22
TULOSLASKELMA	2.1 - 2.1
TASE	3.1 - 3.2
TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT	4.1 - 4.5
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	5.1 - 5.1

KIRKKOPALVELUT RY

TULOSLASKELMA

	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Varsinainen toiminta:		
Tuotot:	34 657 599,96	36 279 512,58
Kulut:		
-Henkilöstökulut	-19 238 756,14	-19 368 292,17
-Poistot	-395 720,82	-351 021,61
-Muut kulut	-15 625 171,91	-15 094 025,39
Kulut yhteensä	<u>-35 259 648,87</u>	<u>-34 813 339,17</u>
Tuotto- / Kulujäämä	-602 048,91	1 466 173,41
Varainhankinta		
Tuotot:		
-Jäsenmaksut	290 108,06	272 180,17
-Kolehdit	106 657,66	86 045,20
-Muut tuotot	1 301 061,08	710 529,08
Tuotot:	<u>1 697 826,80</u>	<u>1 068 754,45</u>
Kulut	-150,00	-16,00
Tuotto- / Kulujäämä	1 095 627,89	2 534 911,86
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot:	1 574 262,79	1 451 177,59
Kulut:	-895 683,49	-424 801,67
Tuotto- / Kulujäämä	1 774 207,19	3 561 287,78
Yleisavustukset	340 000,00	328 430,00
Verot	472,78	-6 583,76
Tilikauden tulos	2 114 679,97	3 883 134,02
Tilinpäätössiirrot	0,00	402 281,89
Rahastosiirrot	223 256,89	-88 198,26
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>2 337 936,86</u>	<u>4 197 217,65</u>

KIRKKOPALVELUT RY

T A S E

31.12.2017

31.12.2016

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

68 037,30

96 614,70

68 037,30

96 614,70

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

405 740,85

372 889,15

Rakennukset ja rakennelmat

6 427 329,68

5 541 748,97

Koneet ja kalusto

354 975,12

411 485,92

7 188 045,65

6 326 124,04

Sijoitukset

Osuudet saman konsernin yrityksissä

10 663 131,30

11 063 131,30

Muut osakkeet ja osuudet

1 093 196,20

1 093 196,88

Sijoitussalkku

7 000 000,00

0,00

Joukkovelkakirjalainat

1 100 000,00

1 100 000,00

19 856 327,50

13 256 328,18

Omakatteisten rahastojen varat

1 233 672,97

1 285 029,61

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

8 207,42

5 978,16

Valmiit tuotteet/tavarat

16 560,49

20 328,21

24 767,91

26 306,37

Pitkäaikaiset saamiset

Muut saamiset

0,00

991 562,36

0,00

991 562,36

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

810 828,05

1 178 968,43

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

210 933,32

152 327,29

Lainasaamiset

10 000,00

0,00

Muut saamiset

167 326,00

169 486,10

Siirtosaamiset

617 693,70

556 362,57

1 816 781,07

2 057 144,39

Rahoitusarvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset

1 001 854,27

5 531 991,22

VASTAAVAA YHTEENSÄ

31 189 486,67

29 571 100,87

KIRKKOPALVELUT RY

T A S E

VASTATTAVAA

	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Toimintarahasto	493 276,02	493 276,02
Käyvän arvon rahasto	-19 372,00	-43 433,89
Muut sidotut rahastot	2 209 119,58	2 483 733,11
Yleisrahasto	441 700,09	441 700,09
Stipendirahasto	20 025,14	19 351,94
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	18 947 325,49	14 750 107,87
Tilikauden yli-/alijäämä	2 337 936,86	4 197 217,62
	<u>24 430 011,18</u>	<u>22 341 952,76</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraus	1 043 365,00	1 211 299,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	411 088,00	685 164,00
Siirtovelat	142 172,00	0,00
	<u>553 260,00</u>	<u>685 164,00</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	274 076,00	399 076,00
Saadut ennakot	93 903,58	103 171,13
Ostovelat	796 107,48	698 243,80
Velat saman konsernin yritt.	19 714,55	25 473,73
Muut velat	1 052 290,72	1 080 911,47
Siirtovelat	2 926 758,16	3 025 808,98
	<u>5 162 850,49</u>	<u>5 332 685,11</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31 189 486,67	29 571 100,87

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

-Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin.
Käyttöomaisuudesta vähennetään suunnitelmanmukaiset poistot seuraavin perustein:

aineettomat oikeudet	tasapoisto 3-5 vuodessa
muut pitkävaikuttavat menot	tasapoisto 5 vuodessa
rakennukset	4 - 10 % menojäännöksestä
koneet ja kalusto	10 - 25% menojäännöspoisto

-Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan mukaisena.
Vaihto-omaisuuden hankintameno perustuu muuttuviin menoihin.

-Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet on arvostettu taseeseen hankintamenoihinsa.

-Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu kuluksi niiden syntymisvuonna.

Korkosuojaussopimukset

Yhdistyksellä on tilinpäätöshetkellä yksi koronvaihtosopimus Nordeasta, joka suojaaa nostettuja rahoituspankkilainoja (yhteensä 685 164,00 euroa).
Sopimusten arvioidut markkina-arvot esitetään taseessa oman pääoman erissä.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön TyEL:n mukainen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiön kautta.
Yhdistyksellä on kaksi eläkesääntöä, jotka molemmat on suljettu. Niistä tuleva eläkevastuu on esitetty taseessa eläkevarauksena.

Ollennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Kirkkopalvelut ry tulee saamaan testamenttilahjoituksen arvoltaan noin 85 000,00 euroa. Itä-Suomen maistraatti on vahvistanut perukirjan osakastiedot 16.2.2017.

2 Tuloslaskelman liitetiedot

Tuotot ja kulut toiminnoittain	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Tuotot toiminnoittain sisältävät varsinaisen toiminnan, varainhankinnan, sijoitustoiminnan ja sisäiset tuotot sekä tuotot rahastoista. Kulut toiminnoittain sisältävät vastaavat kulut.		
Valona hyvinvointi		
Tuotot	7 281 351,57	7 464 267,65
Kulut	-7 475 466,44	-7 777 797,49
Yli-/alijäämä	-194 114,87	-313 529,84
Seurakuntaopisto		
Tuotot	22 254 343,35	24 760 585,81
Kulut	-20 893 993,09	-22 262 498,39
Yli-/alijäämä	1 360 350,26	2 498 087,42
Yhteisvastuukeräys		
Tuotot	3 054 670,05	3 450 011,06
Kulut	-3 054 670,05	-3 450 011,06
Yli-/alijäämä	0,00	0,00

	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Jäsenpalvelut		
Tuotot	1 794 002,27	1 696 322,75
Kulut	-1 965 824,82	-1 898 997,64
Yli-/alijäämä	-171 822,55	-202 674,89
Yleistöiminta ja kiinteistösijoitustoiminta		
Tuotot	9 169 344,75	8 167 599,23
Kulut	-7 825 820,73	-5 952 264,30
Yli-/alijäämä	1 343 524,02	2 215 334,93
Tuotot ja kulut toiminnoittain yhteensä	2 337 936,86	4 197 217,62
Varsinaisen toiminnan tuotot	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Myyntituotot	584 691,54	536 995,26
Muut tuotot	29 134,08	3 524,50
Toimintatuotot	14 927 143,42	16 423 591,06
Omatoinniset tuotot yhteensä	15 540 969,04	16 964 110,82
Valtionosuudet ja avustukset	17 687 473,32	17 849 306,64
RAY:n avustukset	517 538,46	677 108,82
Kirkkohallituksen avustukset	565 000,00	505 000,00
Seurakuntien avustukset	149 619,20	23 944,19
Muut kohdeavustukset	196 999,94	260 042,11
Kohdeavustukset yhteensä	19 116 630,92	19 315 401,76
Varsinaisen toiminnan tuotot yhteensä	34 657 599,96	36 279 512,58
Henkilöstökulut	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Palkat	15 767 118,22	15 681 960,18
Eläkkeet ja eläkevakuutusmaksut	2 708 270,32	2 741 573,38
Eläkevarauksen muutos	-167 934,00	-161 119,00
Muut henkilösivukulut	931 301,60	1 105 877,61
Henkilöstökulut yhteensä	19 238 756,14	19 368 292,17
Keskimääräinen henkilöstön lukumäärä	384	385
Hallituksen jäsenten ja yhdistyksen johtajan palkat ja palkkiot	136 962,00	138 248,52
Varainhankinnan tuotot ja kulut	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Kolehdit	106 657,66	86 045,20
Lahjoitukset	1 300 673,08	710 529,08
Jäsenmaksut	290 108,06	272 180,14
Muut varainhankinnan tuotot	388,00	0,00
Varainhankinnan tuotot yhteensä	1 697 826,80	1 068 754,42
Varainhankinnan kulut	150,00	16,00
Varainhankinnan tuotot ja kulut yhteensä	1 697 676,80	1 068 738,42
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	27 813,20	30 547,40
Verokonsultointipalvelut	4 073,40	3 318,86
	31 886,60	33 866,26
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ja kulut	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Vuokratuotot tytäryrityksiltä	421 355,36	471 248,14
Vuokratuotot	963 356,92	864 766,85
Korko- ja osinkotuotot	71 473,97	73 975,50
Muut tuotot ja myyntivoitot	118 076,54	41 187,10
Tuotot yhteensä	1 574 262,79	1 451 177,59
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	500 000,00	0,00
Vastikkeet tytäryrityksille	255 976,34	294 264,00
Vastikkeet	36 560,54	33 238,70
Korot pitkäaikaisista lainoista	28 320,05	47 370,63
Muut korkokulut	8 363,49	8 749,72
Muut rahoituskulut	66 463,07	41 178,62
Kulut yhteensä	895 683,49	424 801,67
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ja kulut yhteensä	678 579,30	1 026 375,92

3 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

		31.12.2017	31.12.2016
Käyttöomaisuuden muutokset			
Aineettomat oikeudet			
Kirjanpitoarvo	1.1.	96 614,70	79 486,67
Tilikauden lisäykset		0,00	43 528,99
Kirjanpitoarvo ennen poistoja		96 614,70	123 015,66
Tilikauden poistot		-28 577,40	-26 400,96
Kirjanpitoarvo	31.12.	68 037,30	96 614,70
Maa-alueet			
Kirjanpitoarvo	1.1.	372 889,15	232 889,15
Tilikauden lisäys		32 851,70	140 000,00
Kirjanpitoarvo	31.12.	405 740,85	372 889,15
Rakennukset ja rakennelmat			
Kirjanpitoarvo	1.1.	5 541 748,97	5 230 465,53
Tilikauden lisäys		1 167 587,67	560 000,00
Kirjanpitoarvo ennen poistoja		6 709 336,64	5 790 465,53
Tilikauden poistot		-282 006,96	-248 716,56
Kirjanpitoarvo	31.12.	6 427 329,68	5 541 748,97
Koneet ja kalusto			
Kirjanpitoarvo	1.1.	411 485,92	373 395,65
Tilikauden lisäys		29 546,14	113 994,36
Tilikauden vähennys		-920,48	0,00
Kirjanpitoarvo ennen poistoja		440 111,58	487 390,01
Tilikauden poistot		-85 136,46	-75 904,09
Kirjanpitoarvo	31.12.	354 975,12	411 485,92
Tilikauden aikana kuluksi kirjatut pienhankinnat			
		1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
		116 407,38	147 881,28
Osuudet saman konsernin yrityksissä			
Kirjanpitoarvo	1.1.	11 063 131,30	11 063 131,30
Tilikauden muutos		100 000,00	0,00
Kirjanpitoarvo ennen poistoja ja arvonalennuksia		11 163 131,30	11 063 131,30
Arvonmuutokset		-500 000,00	0,00
Kirjanpitoarvo	31.12.	10 663 131,30	11 063 131,30
Tytäryhtiöt ja omistusyhteisyydet			
Nimi ja kotipaikka	Omistussuus	Oma pääoma 31.12.2017	Tilikauden tulos 1.1-31.12.2017
Kiinteistö Oy Ruskon keskuskivääri, Tampere	100 %	424 645,90	358,46
Kiinteistö Oy Helsingin Hietalahdenranta 13	100 %	5 031 637,69	-7 999,53
Kotimaa Oy, Helsinki	67,02 %	1 299 612,91	-1 151 478,62
Asunto Oy Opistonpiha, Lapua	100 %	44 108,42	-5 464,92
Muut osakkeet ja osuudet			
Asunto/kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeet ja osuudet		868 610,75	868 610,75
Muut osakkeet ja osuudet		224 585,45	224 586,13
REFF I Ky, kiinteistösijoitus 2008		0,00	0,00
Sijoitussalkku		7 000 000,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat		1 100 000,00	1 100 000,00
Yhteensä		9 193 196,20	2 193 196,88
Pitkäaikaiset saamiset			
Pitkäaikaiset vuokraennakkosaamiset 2018-2026		0,00	991 562,36
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		810 828,05	1 178 968,43
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä			
Myyntisaamiset		3 477,79	105 764,38
Kassasaamiset		200 000,00	0,00
Muut saamiset		7 225,39	46 562,91
Korkosaaminen		230,14	0,00
		210 933,32	152 327,29
Muut saamiset			
		167 326,00	169 486,10
Siirtosaamiset			
Ennakkomaksut		6 100,00	142 245,88
Yhteisvastuukeräys		183 428,05	208 064,57
Hankesaamiset		182 142,63	0,00
Muut		246 023,02	206 052,12
		617 693,70	556 362,57

4 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

		31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma			
Toimintarahasto	1.1. ja 31.12.	493 276,02	493 276,02
Käyvän arvon rahasto			
Lisäys: Korkosuojaukset MA	31.12.	-19 372,00	-43 433,89
Muut sidotut rahastot	1.1.	2 483 733,11	2 449 031,33
Lisäys: Kallialan rahaston siirto Omakatteiset rahastot		0,00	0,00
Lisätty Kallialan rahastoon tuotto		32 083,31	99 701,82
Lisätty Ollikaisen rahastoon korkotuotto		1 346,28	1 346,28
Tilikauden lisäys yhteensä		33 429,59	101 048,10
Siirretty Kallialan rahastosta kuulo- ja kommunikaatiovam.tuk.		-50 000,00	-65 000,04
Siirretty Ollikaisen rahastosta Opiston stipendirahastoon		-1 346,28	-673,14
Tuloutettu vanhainkodin virkistystoimintaan		0,00	-673,14
Vähennys: Mariankatu		-256 696,84	0,00
Tilikauden vähennykset yhteensä		-308 043,12	-66 346,32
Tilikauden siirrot, lisäykset ja vähennykset yhteensä		-274 613,53	34 701,78
Muut sidotut rahastot	31.12.	2 209 119,58	2 483 733,11
Sigrid Kallialan rahasto		1 854 406,64	2 129 020,17
Elma Ollikaisen rahasto		44 874,47	44 874,47
Kusti ja Anna Puustisen rahasto		309 838,47	309 838,47
Laineen rahasto		0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	31.12.	2 209 119,58	2 483 733,11
Sidotut rahastot yhteensä		2 189 747,58	2 440 299,22
Vapaat rahastot			
Yleisrahasto	1.1.	441 700,09	441 700,09
Lisätty korkotuotot		0,00	0,00
Tilikauden siirrot, lisäykset ja vähennykset yhteensä		0,00	0,00
Yleisrahasto	31.12.	441 700,09	441 700,09
Stipendirahasto	1.1.	19 351,94	18 678,74
Lisätty korkotuotot		673,20	673,20
Tuloutettu rahastosta opiskelijoiden stipendeinä		0,00	0,00
Tilikauden siirrot, lisäykset ja vähennykset yhteensä		673,20	673,20
Stipendirahasto	31.12.	20 025,14	19 351,94
Edellisen tilikauden ylijäämä	1.1.	18 947 325,49	14 750 107,87
Tilikauden ylijäämä	31.12.	2 337 936,86	4 197 217,62
Yli-/alijäämä	31.12.	21 285 262,35	18 947 325,49
Oma pääoma yhteensä	31.12.	24 430 011,18	22 341 952,76
Pakolliset varaukset			
Eläkevaraus	1.1.	1 211 299,00	1 372 418,00
Vähennys		-167 934,00	-161 119,00
Eläkevaraus	31.12.	1 043 365,00	1 211 299,00
Lyhytaikaiset velat tytäryrityksille			
Ostovelat		18 557,75	25 473,73
Muut velat		0,00	0,00
		18 557,75	25 473,73
Siirtovelat			
Lomapalkkajaksotus		1 980 238,36	1 926 911,98
Muut henkilöstökulujen jaksotukset (sos. velat)		104 228,00	93 211,06
Kolehtivarat		166 058,27	140 350,91
Korkosuojausten markkina-arvot		19 372,00	43 433,89
Varaus tulevan YV-keräyksen valmistelukuluihin		0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset siirtovelat		656 861,53	821 901,14
		2 926 758,16	3 025 808,98

5 Vakuudet ja vastuusitoumukset ja muut vastuut

	31.12.2017	31.12.2016
Velat, jolle on annettu vakuuksia		
Velat:		
Rahalaitoslainat	685 164,00	1 084 240,00
Muut lainat		
	685 164,00	1 084 240,00
Vakuudet:		
Pantatut osakkeet	9 259 030,40	9 259 030,40
Annetut panttikirjat rahalaitoslainojen vakuudeksi	2 791 872,00	3 000 000,00
Annetut panttikirjat samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	2 900 000,00	2 900 000,00
Vakuudet yhteensä	14 950 902,40	15 159 030,40
Omavelkainen takaus		
Nordea pankkitakaus eläkevastuun turvaamiseksi	650 000,00	650 000,00
Leasingvastuut (ilman ALV)		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	177 721,78	155 806,33
Myöhemmin maksettavat	160 323,05	161 923,26
	338 044,83	317 729,59
	31.12.2017	31.12.2016
Koronvaihtosopimukset		
Pohjola Pankki Oyj, nimellisarvo	0,00	125 000,00
Pohjola Pankki Oyj, käypä arvo	0,00	-622,89
Pohjola Pankki Oyj, siirtyvä korko	0,00	-153,33
Nordea Pankki Suomi Oyj, nimellisarvo	685 164,00	959 240,00
Nordea Pankki Suomi Oyj, käypä arvo	-19 372,00	-42 811,00
Nordea Pankki Suomi Oyj, siirtyvä korko	-104,00	-219,00
Luottolimitit		
Myönnetty limiittiluotto yhteensä	888 657,14	888 657,74
Käyttöön otettu limiitti yhteensä tilinpäätöshetkellä	0,00	0,00

6 Muut liitetiedot

Rakennusten tasearvot, joiden rakentamiseen tai korjauksiin on saatu avustusta palautusehdoin		
Vanhainkoti	902 202,31	939 794,11
Sisälähetyseuran oppilaitos	3 239 268,98	3 377 667,38
Avustuksen määrä on vähennetty tasearvosta.		

Yhdistys omistaa testamenttilahjoituksena saadun Mikkelissä sijaitsevan Hietajärvi-nimisen tilan, pinta-alaltaan n 275 ha, ja yhden asuinhuoneiston Koy Mikonkatu 8, kirjanpitoarvo 0.
Testamentin ehtojen mukaan hallintaoikeus ei ole Kirkkopalveluilla.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

PÄIVÄKIRJA CD

PÄÄKIRJA CD

KASSAKIRJA Atk-listoina

TASEKIRJA sidottuna

TOSITELAJIT:

- 2 Kassatulot
- 5 Palkat
- 6 Matkalaskut
- 10 Kerhot
- 15 Tilaisuudet/Kurssit
- 20 Helsingin ostolaskut
- 21 Ostoreskontran maksut
- 24 eKansio
- 25 Tiekirkot
- 31 Myyntilaskut, oppilaitos
- 32 Myynti, viitesuoritukset
- 33 Myynti, manuaalisuoritukset
- 34 Vuokrat
- 36 Myynti, konserni
- 37 Myyntilaskut (Koivuranta)
- 38 Myyntilaskut, Tyynelä
- 39 Myyntilaskut, KO, YV, KP
- 42 Myyntilaskut, YV
- 43 Myyntilaskut YV suoraveloitus
- 44 Myyntilaskut Päiväkoti Satakiele
- 49 Suoritukset Intrumista
- 50 Sisäiset viennit
- 62-63, 65-
- 67, 69-74 Pankit
- 75 Muistotositteet
- 90 Käyttöomaisuus

Osto- ja myyntilaskut säilytetään sähköisessä arkistossa ja muut tositteet paperitositteina.

KIRKKOPALVELUT KONSERNI

TULOSLASKELMA JA TASE

31.12.2017

Konsernirakenne

Kirkkopalvelut ry
Kiinteistö Oy Helsingin Hietalahdenranta 13
Kotimaa Oy
Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy
Kiinteistö Oy Ruskon Keskusvainio
Insight360 Oy
Asunto Oy Opistonpiha

KIRKKOPALVELUT KONSERNI

TULOSLASKELMA

	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Varsinainen toiminta:		
Tuotot:		
-Omatoimiset tuotot	23 611 519	33 405 893
-Kohdeavustukset	19 116 631	19 315 402
	<hr/> 42 728 150	<hr/> 52 721 295
Kulut:		
-Henkilöstökulut	-22 423 443	-23 464 115
-Poistot ja arvonalentumiset	-807 544	-747 268
-Muut kulut	-21 413 603	-26 658 764
	<hr/> -44 644 590	<hr/> -50 870 147
Tuotto- / Kulujäämä	-1 916 440	1 851 148
Varainhankinta		
Tuotot:		
-Jäsenmaksut	290 108	272 180
-Kolehdit	106 658	86 045
-Muut tuotot	1 301 061	710 529
	<hr/> 1 697 827	<hr/> 1 068 754
Kulut	-150	-16
Tuotto- / Kulujäämä	-218 763	2 919 887
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot:		
-Korot ja osingot	91 794	108 528
-Vuokrat	982 899	891 378
-Muut tuotot/myyntivoitto	180 860	50 842
	<hr/> 1 255 553	<hr/> 1 050 748
Kulut:		
-Yhtiövastikkeet	-42 906	-33 239
-Korot	-94 017	-92 099
-Arvonalentumiset	0	-41 039
-Muut kulut	-14 766	-5 923
-Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	-281 858	-85 267
	<hr/> -433 546	<hr/> -257 566
Omatoiminen Tuotto- / Kulujäämä	603 243	3 713 068
Yleisavustukset	340 000	328 430
Verot	473	-6 794
Tuotto-/kulujäämä ennen tilinpäätössiirtoja	943 716	4 034 704
Tilikauden tulos	943 716	4 034 704
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	402 282
Rahastosiirrot	223 257	-88 198
Vähemmistöosuudet	379 801	-238 039
Tilikauden yli-/alijäämä	1 546 774	4 110 748

KIRKKOPALVELUT KONSERNI

T A S E

	Konserni 31.12.2017	Konserni 31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	204 096	275 719
Ennakkomaksut	0	73 193
	<u>204 096</u>	<u>348 912</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 938 771	1 905 919
Rakennukset ja rakennelmat	10 900 186	10 137 999
Koneet ja kalusto	401 609	459 956
	<u>13 240 566</u>	<u>12 503 874</u>
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	91 879	373 737
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	123 471	123 471
Muut osakkeet ja osuudet	2 206 743	2 726 553
Muut sijoitukset	7 015 709	0
	<u>9 437 801</u>	<u>3 223 760</u>
Omakatteisten rahastojen varat	1 233 673	1 285 030
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	179 257	171 883
Keskeneräiset tuotteet	27 259	27 138
Valmiit tuotteet/tavarat	756 486	819 045
	<u>963 002</u>	<u>1 018 066</u>
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0	991 562
	<u>0</u>	<u>991 562</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 297 815	2 513 075
Muut saamiset	173 724	176 926
Siirtosaamiset	725 081	884 076
	<u>2 196 619</u>	<u>3 574 076</u>
Rahat ja pankkisaamiset	1 498 933	5 928 960
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>28 774 690</u></u>	<u><u>28 874 241</u></u>

KIRKKOPALVELUT KONSERNI

T A S E

VASTATTAVAA	Konserni 31.12.2017	Konserni 31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Toimintarahasto	493 276	493 276
Käyvän arvon rahasto	-19 372	-43 434
Muut sidotut rahastot	2 209 120	2 483 733
Muut rahastot	592 948	636 466
Edell. tilikausien ylijäämä	15 029 243	10 874 303
Tilikauden yli-/alijäämä	1 546 774	4 110 748
	<u>19 851 988</u>	<u>18 555 092</u>
Vähemmistöosuudet	420 929	800 730
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraus	1 043 365	1 211 299
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	428 478	685 164
Muut pitkäaikaiset velat	142 172	0
	<u>570 650</u>	<u>685 164</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	276 986	399 076
Saadut ennakot	631 838	677 427
Ostovelat	1 202 245	1 510 312
Muut velat	1 229 451	1 316 474
Siirtovelat	3 547 238	3 718 666
	<u>6 887 758</u>	<u>7 621 955</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>28 774 690</u>	<u>28 874 241</u>

KIRKKOPALVELUT -KOTIMAA KONSERNI

TILINPÄÄTÖKSEN 2017 LIITETIEDOT

1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen sisältyy sekä emoyhdistys Kirkkopalvelut ry:n omistamat tytäryhtiöt että Kotimaa Oy:n omistamat tytäryhtiöt.
Kotimaa Oy:n ja sen tytäryhtiöiden sekä osakkuusyritys Lasten Keskus Oy:n muodostamasta alakonsernista on laadittu erillinen konsernitilinpäätös.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu sisäiset liiketapahtumat sekä saamiset ja velat. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenotelmällä.
Liitetiedoissa tuotot ja kulut toimintaryhmittäin eivät sisällä konsernin sisäisiä eliminoitteja.

Saamisiin sisältyvät myynti- ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai enintään niiden todennäköiseen arvoon. Velat on arvostettu nimellisarvoon.

Kotimaa Oy:n levikkimyyntien saamisten ja saatujen ennakoiden kirjauserusteena on käytetty laskutusohjelmasta saatuja saamis- ja ennakkomaksuluetteloita.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin.
Käyttöomaisuudesta vähennetään suunnitelmanmukaiset poistot seuraavin perustein:

aineettomat oikeudet	tasapoisto 3 - 10 vuodessa
muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto 5 vuodessa
rakennukseen kohdistuva konserniliikearvo	tasapoisto 15 vuodessa
rakennukset	4 % menojäännöksestä
koneet ja kalusto	10 - 25% menojäännöspolsto
koneiden ja kaluston poistot liiketoimintayhtiöissä	tasapoisto 4 - 10 vuodessa

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan mukaisena.
Vaihto-omaisuuden hankintameno perustuu muuttuviin menoihin.
Kotimaa Oy:ssä vaihto-omaisuus on arvostettu keskihintaan.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu kuluksi niiden syntymisvuonna.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön TyEL:n mukainen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiön kautta.
Emoyhdistyksellä on kaksi eläkesääntöä, jotka molemmat on suljettu. Niistä tuleva eläkevastuu on esitetty taseessa eläkevarauksena.

Koronvaihtosopimukset

Yhdistyksellä on tilinpäätöshetkellä yksi koronvaihtosopimus Nordeasta, joka suojaa nostettuja rahoituspankkilainoja (yhteensä 685 164,00 euroa).
Sopimusten arvioidut markkina-arvot esitetään taseessa oman pääoman erissä.

2 Tuloslaskelman liitetiedot

Tuotot ja kulut toimintoittain	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Valona hyvinvointi (ent.Diakoniset hyvinvointi- ja sosiaalipalvelut)		
Tuotot	7 281 352	7 464 268
Kulut	-7 475 466	-7 777 797
Alijäämä	-194 115	-313 530
Seurakuntaopisto		
Tuotot	22 254 343	24 760 586
Kulut	-20 893 993	-22 262 498
Ylijäämä	1 360 350	2 498 087
Yhteisvastuukeräys		
Tuotot	3 054 670	3 450 011
Kulut	-3 054 670	-3 450 011
Ylijäämä	0	0
Jäsenpalvelut		
Tuotot	1 794 002	1 696 323
Kulut	-1 965 825	-1 898 998
Yli/alijäämä	-171 823	-202 675

Yleistoiminta ja kiinteistösijoitustoiminta		
Tuotot	9 169 345	8 167 599
Kulut	-7 825 821	-5 952 264
Ylijäämä	1 343 524	2 215 335
Liiketoimintaryhmä (Kotimaa Oy, Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy ja Insight360 Oy)		
Liikevaihto	8 335 531	16 637 551
Liiketappio	-1 184 186	495 656
Rahoitustuotot /-kulut	-204 215	-82 822
Verot	0	-210
Vähemmistöosuudet	-379 801	238 039
Voitto/Tappio	-1 768 203	650 663
Muut osakeyhtiöt (K-Oy Helsingin Hietalahdenranta 13 ja K-Oy Ruskon keskusvainio ja AsOy Opistonpiha) keskusvainio)		
Liikevaihto	289 419	294 264
Liikevoitto	-12 931	3 360
Rahoitustuotot /-kulut	-175	0
Vähemmistöosuudet	0	0
Voitto/Tappio	-13 106	3 360
Eliminointien vaikutus konsernin tulokseen	990 146	-740 492
Konsernin tulos	1 546 774	4 110 748
Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Palkat	18 466 891	19 016 274
Eläkkeet	3 137 095	3 345 802
Eläkevarauksen muutos	-167 934	-161 119
Muut henkilösivukulut	987 391	1 263 157
	22 423 443	23 464 115
Keskimääräinen henkilöstön lukumäärä	441	457
Hallitusten jäsenten, toimitusjohtajien ja yhdistyksen johtajan palkat ja palkkiot	399 471	299 669
Tuloverot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	473	-6 794
	473	-6 794
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	48 213	46 191
Verokonsultointipalvelut	4 073	3 319
	52 287	49 510

3 Taseen liitetiedot

	31.12.2017	31.12.2016
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat oikeudet		
Kirjanpitoarvo	1.1. 275 719	369 129
Tilikauden lisäys	82 746	43 529
Tilikauden vähennys	0	0
Kirjanpitoarvo ennen poistoja	358 465	412 658
Tilikauden poistot	-154 368	-136 939
Kirjanpitoarvo	31.12. 204 097	275 719
Ennakkomaksut aineettomista		
Kirjanpitoarvo	1.1. 73 193	0
Tilikauden lisäys	0	73 193
Tilikauden vähennys	-73 193	0
Kirjanpitoarvo	31.12. 0	73 193
Maa-alueet		
Kirjanpitoarvo	1.1. 1 905 919	1 765 919
Tilikauden lisäys	32 852	140 000
Tilikauden vähennys	0	0
Kirjanpitoarvo	31.12. 1 938 771	1 905 919
Rakennukset ja rakennelmat		
Kirjanpitoarvo	1.1. 10 137 999	10 103 870
Tilikauden lisäys	1 322 783	560 000
Kirjanpitoarvo ennen poistoja	11 460 782	10 663 870
Tilikauden poistot	-560 596	-525 871
Kirjanpitoarvo	31.12. 10 900 186	10 137 999

Koneet ja kalusto			
Kirjanpitoarvo	1.1.	459 956	427 420
Tilikauden lisäys		35 154	116 997
Tilikauden vähennys		-920	0
Kirjanpitoarvo ennen poistoja		494 189	544 417
Tilikauden poistot		-92 580	-84 461
Kirjanpitoarvo	31.12.	401 609	459 956
Tilikauden aikana kuluksi kirjatut pienhankinnat		116 407	149 351
Sijoitukset			
Konserniinliinpäätökseen yhdistellyt tytäryhtiöt ja omistusyhteisyrietykset			
Kotipaikka	Omistus- osuus	Oma pääoma 31.12.2017	Tilikauden tulos 1.1-31.12.2017
Kotimaa Oy, Helsinki	67,02 %	1 299 613	-1 151 479
Kiinteistö Oy Helsingin Hietalahdenranta 13	100 %	5 031 638	-8 000
Kiinteistö Oy Ruskon keskusvaltio, Tampere	100 %	424 646	358
Urkurakentamo Veikko Virtanen Oy / Kotimaa Oy	100 %	133 651	-29 177
Insight360 Oy, Helsinki	100 %	-748 024	-525 888
Lasten Keskus Oy / Kotimaa Oy	45 %	173 271	-405 647
Asunto Oy Opistonpiha	100 %	44 108	-5 465
		31.12.2017	31.12.2016
Saamiset omistusyhteisyrietyksiltä		123 471	123 471
Muut osakkeet ja osuudet			
		31.12.2017	31.12.2016
Joukkovelkakirjalainat			
Kotimaa Oy on sijoittanut pitkäaikaisiin joukkovelka- kirjoihin		0	504 100
Nimellisarvo		0	500 000
Markkina-arvo 31.12.		0	538 260
Kirkkopalvelut ry on sijoittanut pitkäaikaisiin joukkovelka- kirjoihin		1 229 886	1 175 859
Nimellisarvo		1 100 000	1 100 000
Markkina-arvo 31.12.		1 211 357	1 128 847
Yksittäisistä joukkovelkakirjoista ei ole tehty arvonalentumis- kirjauksia, koska sijoitukset aiotaan pitää eräpäiviinsä asti.			
Sijoitussalkut			
Nimellisarvo		7 000 000	0
Markkina-arvo 31.12.		6 993 552	0
Muut osakkeet ja osuudet			
Asunto/kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeet ja osuudet		868 611	868 611
Muut osakkeet ja osuudet		224 585	224 586
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		1 297 815	2 513 075
Muut saamiset		173 724	176 926
Siirtosaamiset			
Yhteisvastuukeräys		183 428	208 065
Muut siirtosaamiset		541 653	676 011
Siirtosaamiset yhteensä	31.12.	725 081	884 076

Vastattavaa**Oma pääoma**

Toimintarahasto	1.1. ja 31.12.	493 276	493 276
Käyvän arvon rahasto	31.12.	-19 372	-43 434
Muut sidotut rahastot	1.1.	2 483 733	2 449 031
Lisäys: Kallialan rahaston siirto Omakatteiset rahastot		0	0
Lisätty rahastojen varojen tuotto		33 430	101 048
Vähennetty rahastojen varojen käyttö		-308 043	-66 346
Muut sidotut rahastot	31.12.	2 209 119	2 483 733
Yleisrahasto	1.1.	441 700	441 700
lisätty tilikauden korkotuotot		0	0
vähennetty rahastojen varojen käyttö		0	0
Yleisrahasto	31.12.	441 700	441 700
Stipendirahasto	1.1.	19 352	18 679
lisätty tilikauden korkotuotot		673	673
vähennetty rahastojen varojen käyttö		0	0
Stipendirahasto	31.12.	20 025	19 352
Muut vapaat rahastot	1.1. ja 31.12.	131 222	175 414
Ed. tilikausien ylijäämä	1.1.	14 985 051	10 850 857
lisäys ed.tilikauden ylijäämään		44 191	
Palautus osinkovelkoja 2002-2009 ja 2012		0	23 445
Ed. tilikausien ylijäämä	31.12.	15 029 242	10 874 302
Tilikauden yli/alijäämä		1 546 774	4 110 749
Ylijäämä yhteensä	31.12.	16 576 016	14 985 051
Vähemmistöosuus			
vähemmistöosuus omasta pääomasta		-420 929	800 730
vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		379 801	-238 039
Osingonjako		0	0
Pakolliset varaukset			
Eläkevaraus	1.1.	1 211 299	1 372 418
Vähennys		-167 934	-161 119
Eläkevaraus	31.12.	1 043 365	1 211 299
Viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua erääntyvät velat			
Rahalaitoslainat		0	0
		0	0
Siirtovelat			
Lomapalkkajaksotus		2 489 821	2 529 051
Muut henkilöstökulujen jaksotukset		104 228	104 535
Kolehtivarat		166 058	140 351
Korkosuojauksien markkina-arvot		19 372	43 434
Muut siirtovelat		767 759	901 295
Siirtovelat yhteensä	31.12.	3 547 238	3 718 666

4 Vakuudet ja vastuusitoumukset

	31.12.2017	31.12.2016
Velat, joille on annettu vakuuksia		
Velat:		
Rahalaitoslainat	685 164	1 084 240
Velat yhteensä	685 164	1 084 240
Vakuudet:		
Pantatut osakkeet	9 259 030	9 259 030
Annetut panttikirjat rahalaitoslainojen vakuudeksi	2 991 872	3 200 000
Muut vakuudet	2 900 000	2 900 000
Vakuudet yhteensä	15 150 902	15 359 030
Omavelkainen takaus, Kirkkopalvelut ry		
Nordea pankkitakaus eläkevastuun turvaamiseksi	650 000	650 000
Tytäryritysten ja muiden puolesta annetut takaukset		
Kotimaa Oy Urkurakentamon puolesta tämän asiakkaille	304 047	69 184
Leasingvastuut (ilman ALV)		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	196 755	189 937
Myöhemmin maksettavat	169 041	189 662
	365 796	379 599
Muut vastuut		
Vuokravastuut irtisanomisajan osalta	25 158	24 541
Kiinteistösijoitus Real Estate Fund Finland I Ky		
Pääoman maksamaton osuus	0	0
Kirkkopalvelut ry:n palautusvastuu rahasto-osuuden arvon nousun jako-osuudessa - 1 % lopullisessa realisoinnissa Kotimaa Oy:lle.	0	-41 039
Kotimaa Oy:n 1 %:n voitto-osuuden palautusvastuu Kirkkopalvelut ry:lle.		
Alv-vastuu	7 566	8 647
Koronvaihtosopimukset		
Pohjola Pankki Oyj, nimellisarvo	0	125 000
Pohjola Pankki Oyj, käypä arvo (omanpääoman erissä)	0	-623
Pohjola Pankki Oyj, siirtyvä korko	0	-153
Nordea Pankki Suomi Oyj, nimellisarvo	685 164	959 240
Nordea Pankki Suomi Oyj, käypä arvo (omanpääoman erissä)	-19 372	-42 811
Nordea Pankki Suomi Oyj, siirtyvä korko	-104	-219
Luottolimiitit		
Myönnetty limiittiluotto yhteensä	888 658	888 658
Käyttöön otettu limiitti yhteensä tilinpäätöshetkellä	0	0
Rakennusten tasearvot, joiden rakentamiseen tai korjauksiin on saatu avustusta palautusehdoin		
Vanhainkoti	902 202	939 794
Seurakuntaopisto, Pieksämäen kampus	3 239 269	3 377 667
Avustuksen määrä on vähennetty tasearvosta.		

Kirkkopalvelut ry omistaa testamenttilahjoituksena saadun Mikkelissä sijaitsevan Hietajärvi-nimisen tilan, pinta-alaltaan n 275 ha, ja yhden asuinhuoneiston Koy Mikonkatu 8, kirjanpitoarvo 0.

PÄIVÄKIRJA ATK-LISTOINA

KASSAKIRJA ATK-LISTOINA

TILINPÄÄTÖS SIDOTTUNA

TOSITELAJIT:

- 2 Kassatulot
- 3 Käteiskassa
- 5 Palkat
- 6 Matkalaskut
- 10 Kerhot
- 15 Tilaisuudet/Kurssit
- 20 Helsingin ostolaskut
- 21 Ostoreskontran maksut
- 22 Ulkomaan ostolaskut
- 23 Ulkomaan ostoresk maksut
- 25 Tiekirkot
- 29 Käteismyyntilaskut
- 30 Myyntilaskut, KO-materiaali
- 31 Myyntilaskut
- 32 Myynti, viitesuoritukset
- 33 Myynti, manuaalisuoritukset
- 33 Lehtien irtonumerolaskut (Kotimaa Oy)
- 34 Vuokrat
- 34 Myynti Viestintä (Kotimaa-yhtiöt)
- 35 Myynti, opiskelijamaksut, opisto
- 35 Myynti Verkkoviestintä (Kotimaa Oy)
- 36 Myynti, konserni
- 36 Ilmoituslaskut / netti maksetut (Kotimaa Oy)
- 37 Myyntilaskut (Koivuranta)
- 37 Tilauslaskut Cirix
- 38 Myyntilaskut, Tyynelä
- 38 Käyttöomaisuus (Kotimaa Oy)
- 39 Myyntilaskut, KO, YV, KP
- 39 Ilmoituslaskut
- 40 Yrityksen sisäinen laskutus
- 41 Yrityksen sisäiset suoritukset
- 42 Myyntilaskut, YV
- 42 KV myyntilaskut
- 43 Ilmoituslaskut sisäiset
- 44 Myyntilaskut Päiväkoti Satakieli
- 44 Ilmoituslaskut konserni (Kotimaa Oy)
- 45 Kirjojen konsernimyynti
- 49 Suoritukset Intrumista
- 50 Sisäiset viennit
- 60 Konsernin sisäiset laskut
- 61-74 Pankit
- 75 Muistiotositteet
- 80 Vyörytykset
- 90 Käyttöomaisuus
- 98 Fuusio 2009 myyntilaskut
- 99 Vuoden 2009 ostolaskut

TOSITTEET SÄILYTETÄÄN SELVÄKIELISENÄ KIRJALLISESSA MUODOSSA
OSTOLASKUT SÄHKÖISESSÄ ARKISTOSSA
Tasekirja on säilytettävä 31.12.2027 saakka.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset.

Helsingissä huhtikuun 11. päivänä 2018

KIRKKOPALVELUT RY

Mikael Pentikäinen, puheenjohtaja

Ritva Viljanen, varapuheenjohtaja

Maija-Liisa Hietaniemi

Pekka Huokuna

Kaija Majoinen

Antti Jääskeläinen

Sami Ojala

Risto Rasimus

Ilkka Mattila, johtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä huhtikuun 11. päivänä 2018

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pekka Räisänen
KHT-tilintarkastaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kirkkopalvelut ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Kirkkopalvelut ry:n (y-tunnus 0215281-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2017. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että yhdistyksen taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhdistyksen ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonemme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 11. huhtikuuta 2018

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Pekka Räisänen
KHT

Seurakunta			
TURUN ARKKIHIIPPAKUNTA			
TURUN TUOMIORK	Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
Turun Tuomiokirkko	20 759,63	1,47	19 933,32
Mikael	5 663,85	0,28	5 098,72
Martti	7 620,25	0,39	7 494,18
Henrik	4 727,41	0,31	7 802,02
Kaarina	8 902,74	0,51	9 600,10
Maaria	12 683,61	0,46	14 531,74
Paattinen	1 556,55	0,91	742,84
Piikkiö	5 524,02	0,90	4 500,23
Katariina	9 657,98	0,63	10 125,81
Rk yht	77 096,05	0,56	79 828,96
NAANTALIN RK			
Naantali	8 276,81	0,71	9 172,60
Merimasku	692,68	0,49	596,95
Rymättylä	3 111,39	1,76	1 548,85
Raisio	7 446,21	0,43	6 992,29
Masku	6 736,00	0,88	5 545,19
Mynämäki	6 788,76	1,05	6 727,86
Rusko	4 117,99	0,83	4 650,12
Nousiainen	2 218,30	0,56	1 919,36
Rk yht	39 388,14	0,71	37 153,22
PAIMION RK			
Paimio	3 751,07	0,44	3 003,05
Sauvo-Karuna	2 138,95	0,89	2 397,77
Lieto	14 807,79	0,97	14 145,31
Aura	732,79	0,24	1 752,33
Länsi-Turunmaa	1 226,38	0,29	2 488,05
Salo	28 376,46	0,69	45 648,93
Rk yht	51 033,44	0,68	69 435,44
VEHMAAN RK			
Vehmaa	3 861,67	2,01	2 511,02
Taivassalo	2 288,58	1,74	2 090,28
Kustavi	1 291,22	1,76	1 929,24
Uusikaupunki	3 761,83	0,31	5 625,72
Laitila	4 207,06	0,59	5 450,28
Pyhäranta	3 106,79	1,77	3 576,74
Rk yht	18 517,15	0,74	21 183,28
RAUMAN RK			
Rauma	16 597,28	0,53	18 095,05
Eurajoki*	5 910,63	0,76	8 388,31
Eura	5 657,01	0,56	7 300,83
Rk yht	28 164,93	0,57	33 784,19
PORIN RK			
Keski-Pori	6 889,91	0,35	13 635,58
Länsi-Pori	3 144,73	0,26	3 280,87
Teljä	5 325,89	0,30	6 478,22
Meri-Pori	2 915,28	0,39	4 167,97
Noormarkku	2 905,79	0,58	6 621,09
Pomarkku	1 488,99	0,79	2 040,36
Kankaanpää	8 442,39	0,87	9 751,91
Merikarvia	2 645,82	1,01	3 573,37
Siikainen	1 319,16	1,04	2 389,53
Rk yht	35 077,96	0,45	51 938,90

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
KOKEMÄEN RK				
	Kokemäki	4 269,99	0,70	2 573,73
	Säkylä-Köyliö	6 194,80	1,04	7 647,70
	Harjavalta	1 683,78	0,30	2 719,06
	Nakkila	7 389,47	1,60	5 866,64
	Ulvila	7 640,23	0,71	7 606,38
Rk yht		27 178,26	0,82	26 413,49
LOIMAAN RK				
	Loimaa	7 082,74	0,52	8 712,40
	Pöytyä*	14 926,55	1,83	12 980,23
	Marttila	1 922,18	1,16	2 471,83
	Koski TI	2 658,86	1,29	2 737,70
Rk yht		26 590,33	1,04	26 902,17
TYRVÄÄN RK				
	Sastamala	19 749,38	1,00	20 938,24
	Lavia	1 908,34	1,20	1 670,24
	Punkalaidun	3 962,28	1,52	3 473,53
	Huittinen	6 537,96	0,74	7 344,10
Rk yht		32 157,96	0,98	33 426,11
Arkki HPK Yhteensä		335 204,23	0,66	380 065,77
TAMPEREEN HPK				
TAMPEREEN TUOMIORK				
	Tampereen Tuomiokirkko	28 121,84	0,73	48 893,40
	Tampereen Eteläinen	8 878,21	0,26	11 034,77
	Harju	26 466,60	0,85	23 650,62
	Messukylä	17 998,02	0,44	12 557,00
Rk yht		81 464,67	0,56	96 135,79
HÄMEENLINNAN RK				
	Hämeenlinna-Vanaja	15 612,33	0,39	19 554,44
	Kalvola	4 277,77	1,54	5 433,10
	Hattula	5 439,38	0,69	6 382,10
	Hauho	7 050,39	2,28	7 004,47
	Lammi	1 339,24	0,32	2 348,09
	Tuulos	2 889,80	2,31	2 769,86
Rk yht		36 608,91	0,62	43 492,06
SÄÄKSMÄEN RK				
	Kangasala	8 352,26	0,35	10 610,20
	Pälkäne	10 003,98	1,89	11 968,11
	Lempäälä	3 968,78	0,23	8 880,80
	Vesilahti	1 723,22	0,49	1 927,66
	Sääksmäki	9 467,26	0,60	8 415,39
	Akaa	9 269,70	0,73	12 093,07
	Urjala	3 362,47	0,84	4 796,67
Rk yht		46 147,67	0,56	58 691,90
JANAKKALAN RK				
	Janakkala	5 340,12	0,41	6 875,62
	Loppi	3 715,66	0,58	4 524,63
	Hausjärvi	3 258,41	0,51	5 346,12
	Riihimäki	10 323,61	0,48	12 147,54
Rk yht		22 637,80	0,48	28 893,91

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
HOLLOLAN RK				
	Hollola*	23 816,47	0,92	28 561,50
	Keski-Lahti	15 578,47	0,61	14 685,29
	Laune	10 502,75	0,58	11 373,00
	Joutjärvi	6 230,93	0,42	6 265,28
	Salpausselkä	14 776,59	1,23	10 760,51
	Asikkala	3 346,94	0,54	3 655,74
	Nastola	6 174,51	0,55	10 614,37
	Orimattila	8 544,20	0,68	5 984,98
Rk yht		88 970,86	0,71	91 463,12
RUOVEDEN RK				
	Ruovesi	3 957,46	1,07	4 355,74
	Jämsä	12 005,54	0,74	12 280,21
	Orivesi	13 252,64	1,50	14 271,06
	Mänttä-Vilppula	4 478,94	0,56	5 052,87
Rk yht		33 694,60	0,87	36 397,44
HÄMEENKYRÖN RK				
	Hämeenkyrö	2 712,08	0,33	6 661,45
	Ikaalinen	5 810,71	1,01	4 429,25
	Jämijärvi	3 504,93	2,06	3 242,87
	Ylöjärvi	13 750,79	0,56	16 804,64
	Nokia	13 053,67	0,56	16 420,53
	Pirkkala	11 080,58	0,78	14 154,63
Rk yht		49 912,77	0,64	61 713,36
TAMMELAN RK				
	Tammela	3 584,29	0,67	4 043,87
	Forssa	10 156,09	0,75	11 740,27
	Somero	2 594,34	0,35	2 614,25
	Humppila	3 214,96	1,62	2 798,80
	Ypäjä	1 102,81	0,56	2 330,92
	Jokioinen	2 956,66	0,66	4 303,96
Rk yht		23 609,14	0,68	27 832,06
Tampereen HPK Yhteensä		383 046,42	0,63	444 619,63
OULUN HIIPPAKUNTA				
OULUN TUOMIORK				
	Oulun Tuomiokirkkosrk	11 551,34	0,73	8 190,17
	Karjasilta	14 205,40	0,42	16 906,07
	Tuira	15 295,46	0,38	14 293,14
	Oulujoki	16 998,68	0,73	15 111,18
	Ii	4 743,13	0,58	6 415,20
	Haukipudas	6 929,93	0,44	7 605,18
	Kiiminki	7 072,99	0,62	6 548,86
	Oulunsalo	7 160,81	0,86	6 845,30
Rk yht		83 957,75	0,53	81 915,09
LIMINGAN RK				
	Liminka	6 653,01	0,77	8 414,36
	Lumijoki	1 920,36	1,00	1 877,05
	Kempele	11 483,84	0,81	12 540,88
	Tyrnävä	6 655,57	1,13	9 907,56
	Muhos	6 316,53	0,84	8 779,10
	Utajärvi	7 391,06	3,01	9 237,30
	Hailuoto	1 828,87	2,32	1 696,88
Rk yht		42 249,24	1,02	52 453,12

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
KOILLISMAAN RK				
	Kuusamo	14 215,80	1,06	14 257,67
	Pudasjärvi	8 146,75	1,12	9 645,80
	Taivalkoski	4 655,93	1,26	4 398,69
Rk yht		27 018,48	1,11	28 302,15
RAAHEN RK				
	Raahe	29 579,25	1,22	35 189,73
	Siikalatva	5 064,78	0,82	5 882,06
		34 644,03	1,14	41 071,78
Rk yht				
KALAJOEN RK				
	Kalajoki	13 553,07	1,23	13 036,44
	Alavieska	5 856,62	2,45	7 444,79
	Ylivieska	6 757,84	0,47	17 480,98
	Sievi	3 262,54	0,71	4 641,77
	Haapajärvi	6 931,66	1,06	8 673,36
	Nivala	6 888,39	0,70	7 693,18
	Reisjärvi	4 340,19	1,65	4 784,27
	Pyhäjoki	8 420,38	3,11	9 748,32
	Oulainen	7 404,27	1,11	7 213,58
	Haapavesi	9 768,28	1,61	13 446,46
	Kärsämäki	6 120,13	2,62	6 289,36
		79 303,36	1,15	100 452,51
Rk yht				
KOKKOLAN RK				
	Kokkolan suom.srk	10 881,43	0,43	12 707,43
	Veteli	7 016,81	2,43	6 831,13
	Halsua	1 595,65	1,50	2 374,01
	Perho	5 022,00	1,85	5 083,14
	Kaustinen-Ullava	7 885,36	1,74	9 093,55
	Kälviä	13 006,87	3,33	14 430,39
	Lohtaja	8 297,17	3,52	6 098,52
	Kannus	7 022,85	1,42	8 797,28
	Toholampi	6 410,59	1,76	7 895,03
		67 138,73	1,31	73 310,48
Rk yht				
ROVANNIEMEN				
	Rovaniemi	20 059,09	0,42	20 984,31
	Kemijärvi	6 142,15	1,02	6 304,75
	Pelkosenniemi	1 386,65	0,82	1 881,22
	Salla	2 520,26	0,85	5 178,41
	Ranua	4 802,87	1,31	4 546,76
	Posio	2 728,22	0,92	3 410,65
		37 639,24	0,58	42 306,10
Rk yht				
KEMI-TORNION				
	Tornio	6 892,90	0,39	7 850,45
	Ylitornio	9 029,50	2,48	9 305,82
	Pello	13 068,77	4,46	18 173,08
	Keminmaa	6 896,37	1,02	7 413,81
	Kemi	4 507,18	0,30	4 950,60
	Simo	3 126,09	1,21	2 242,25
	Tervola	3 182,96	1,24	3 016,44
Rk yht		46 703,77	0,91	52 952,46

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
LAPIN RK				
	Kolari	10 369,67	3,51	6 199,07
	Muonio	2 420,79	1,28	4 539,87
	Sodankylä	4 538,30	0,62	4 729,24
	Kittilä	3 308,35	0,67	3 960,98
	Enontekiö	850,26	0,54	1 024,92
	Utsjoki	283,53	0,30	1 616,38
	Inari	7 527,17	1,65	8 015,65
Rk yht		29 298,07	1,21	30 086,12
Oulun HPK Yhteensä		447 952,67	0,87	502 849,81
MIKKELIN HIIPPAKUNTA				
MIKKELIN TUOM	Mikkelin Tuomiokirkkosrk	34 801,73	0,80	42 024,23
	Hirvensalmi	4 053,13	2,10	5 236,30
	Juva	8 021,28	1,43	9 594,48
	Kangasniemi	5 616,91	1,21	5 766,31
	Mäntyharju	10 150,63	1,56	11 299,79
Rk yht		62 643,68	1,01	73 921,11
SAVONLINNAN	Savonlinna	22 759,75	0,72	30 082,48
	Puumala	8 738,97	4,67	7 831,28
	Sulkava	2 386,76	1,07	3 906,95
	Kitee	13 010,30	1,26	14 715,28
	Tohmajärvi	7 930,13	2,23	8 352,01
Rk yht		54 825,92	1,15	64 887,99
IMATRAN RK	Imatra	6 610,11	0,32	8 391,37
	Ruokolahti	7 895,20	1,84	11 209,59
	Parikkala	10 242,31	2,31	12 037,31
	Rautjärvi	11 191,82	3,86	11 281,89
Rk yht		35 939,45	1,12	42 920,17
LAPPEENRANNAN RK	Sammonlahti	4 423,91	0,49	4 309,21
	Joutseno	5 768,65	0,73	6 404,18
	Lappeenranta	6 340,62	0,35	8 392,27
	Lappee	5 077,56	0,51	4 896,74
	Lauritsala	5 107,11	0,55	6 048,09
	Taipalsaari	3 764,31	0,99	5 497,63
	Savitaipale	8 960,59	2,86	9 147,49
	Lemi	5 657,87	2,20	4 456,30
	Luumäki	4 311,39	1,05	3 380,18
Rk yht		49 412,02	0,73	52 532,09
KOUVOLAN RK	Kouvola	9 704,86	0,45	12 366,25
	Valkeala	7 406,13	0,79	6 828,54
	Kuusankoski	6 863,19	0,43	7 998,40
	Elimäki	6 879,33	1,06	6 036,92
	Iitti	3 817,18	0,68	3 683,32
	Anjalankoski	7 979,87	0,69	10 622,59
Rk yht		42 650,55	0,61	47 536,02
KOTKAN RK	Kotka-Kymi*	17 172,43	0,47	20 952,38
	Pyhtää	2 333,29	0,59	1 962,30
	Hamina	16 995,99	0,84	19 093,26
Rk yht		36 501,71	0,60	42 007,93

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
HEINOLAN RK				
	Heinola	14 065,12	0,98	14 362,08
	Sysmä	1 929,35	0,60	3 246,05
	Hartola	2 040,41	0,90	2 118,89
	Joutsa	5 637,88	1,32	6 223,05
Rk yht		23 672,76	0,98	25 950,07
Mikkelin HPK Yhteensä		305 646,09	0,84	349 755,38
Församling		Resultat 2017	€/medlem	Resultat 2016
BORGÅ STIFT				
BORGÅ DOMPR				
	Borgå	3 773,03	0,29	2 273,86
	Pernå	1 368,96	0,45	1 936,75
	Liljendal	1 204,47	1,00	994,78
	Lovisa	1 185,46	0,48	659,68
	Lappträsk	476,40	0,57	556,22
	Sibbo	5 362,63	0,94	5 131,03
Prosteri sammanlagt		13 370,95	0,51	11 552,32
HELSINGFORS SV.PR				
	Johannes (Norra)	1 716,08	0,15	2 754,24
	Matteus	3 586,33	0,63	7 514,24
	Petrus (Lukas)	7 545,46	1,13	9 607,36
	Tyska	5 136,74	2,00	5 007,18
	Olaus Petri	169,00	0,20	109,35
Prosteri sammanlagt		18 153,62	0,66	24 992,36
MELLERSTA NYLANDS PR				
	Esbo	12 224,16	0,80	8 219,81
	Vanda	962,31	0,22	814,64
	Grankulla	4 088,31	1,63	5 312,32
	Tammerfors	5 518,21	6,19	4 756,95
	Kyrkslätt	2 710,14	0,48	3 239,93
Prosteri sammanlagt		25 503,13	0,89	22 343,66
RASEBORGS PR				
	Ingå	653,03	0,16	2 691,79
	Karis-Pojo	5 547,27	0,98	4 936,02
	Ekenäsnejden	6 001,46	0,61	5 616,29
	Sjundeå	1 177,98	0,78	525,57
	Hangö svenska	2 645,15	0,85	4 947,20
Prosteri sammanlagt		16 024,90	0,66	18 716,87
ÅBOLANDS PR				
	Åbo	5 316,43	0,58	2 732,67
	Västabolands sv	5 272,73	0,64	6 973,48
	Kimitoöns förs.	2 681,75	0,48	2 641,16
Prosteri sammanlagt		13 270,91	0,58	12 347,31
ÅLANDS PR				
	Finström-Geta	4 177,53	1,72	3 927,80
	Saltvik	689,07	0,45	187,33
	Sund-Vårdö	2 838,61	2,46	3 390,75
	Hammarland	1 291,74	1,05	1 584,78
	Eckerö	395,25	0,56	987,06
	Jomala	2 253,49	0,61	3 822,58
	Mariehamn	1 402,41	0,17	3 017,07
	Lemland-Lumparland	1 614,88	0,86	1 309,59
	Ålands Södra skärgård	941,98	1,41	869,21
	Brändö-Kumlinge	194,86	0,32	65,58
Prosteri sammanlagt		15 799,83	0,72	19 161,74

Församling	Resultat 2017	€/medlem	Resultat 2016
NÄRPES PR			
Närpes	6 607,49	0,90	7 848,41
Korsnäs	5 850,87	3,26	6 171,37
Kristinestads sv	4 192,20	1,17	5 108,32
Prosteri sammanlagt	16 650,56	1,31	19 128,10
KORSHOLMS PR			
Vasa svenska	8 128,24	0,64	6 876,59
Korsholm	3 384,19	0,57	3 302,09
Replot	739,67	0,44	375,48
Kvevlax	1 744,66	0,67	2 181,70
Solf	2 510,82	1,59	3 230,37
Malax	5 516,93	1,65	3 838,89
Petalax	1 376,59	1,53	870,01
Bergö	394,21	0,96	46,16
Vörå	6 590,70	1,19	7 046,91
Prosteri sammanlagt	30 386,01	0,88	27 768,20
PEDERSÖRE PR			
Pedersöre	6 138,03	1,21	6 282,86
Jakobstads svenska	8 409,65	0,92	7 869,94
Purmo	1 893,74	1,66	2 046,20
Larsmo	3 148,46	0,67	2 221,52
Esse	1 214,31	0,41	4 954,24
Nykarleby	10 818,98	1,75	8 405,99
Kronoby	319,23	0,13	1 166,33
Terjärv	3 573,84	1,87	3 058,45
Nedervetil	1 747,84	1,17	1 863,73
Karleby svenska	2 680,08	0,45	2 380,44
Prosteri sammanlagt	39 944,15	0,98	40 249,70
Borgå stift sammanlagt	189 104,07	0,79	196 260,26
Seurakunta			
KUOPION HIIPPAKUNTA			
KUOPION TUOMIORK	Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
Kuopion Tuomiokkosrk	15 776,64	1,22	19 387,42
Männistö	5 777,25	0,64	6 856,60
Alava	16 879,25	1,30	13 204,29
Puijo	11 427,72	1,06	16 040,96
Kallavesi	13 240,35	0,48	14 926,06
Järvi-Kuopion srk	11 907,58	0,69	13 086,84
Rk yht	75 008,79	0,83	83 502,17
SIILINJÄRVEN RK			
Tervo	3 239,67	2,57	4 447,83
Vesanto	4 178,95	2,28	4 511,82
Siilinjärvi	19 315,68	1,13	13 306,69
Keitele	4 737,51	2,47	5 727,31
Rautavaara	8 018,19	5,46	9 584,62
Rk yht	39 490,00	1,67	37 578,27
IISALMEN RK			
Iisalmi	5 001,46	0,29	5 929,84
Pyhäjärvi	9 630,83	2,08	9 074,60
Kiuruvesi	15 863,93	2,17	20 038,89
Vieremä	2 630,70	0,83	3 159,04
Sonkajärvi	3 962,75	1,13	8 518,88
Lapinlahti	13 445,95	2,45	15 630,70
Varpaisjärvi	2 061,50	0,94	3 385,01
Pielavesi	4 079,67	1,06	4 469,86
Rk yht	56 676,78	1,19	70 206,81

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
KAJAANIN RK				
	Kajaani	8 665,22	0,31	12 004,12
	Paltamo	3 650,88	1,31	7 819,69
	Vaala	4 352,78	1,73	3 477,85
	Puolanka	9 157,62	3,80	9 860,40
	Suomussalmi	7 153,87	1,01	7 625,14
	Hyrnsalmi	1 523,79	0,72	2 427,00
	Ristijärvi	3 793,22	3,26	4 093,83
	Kuhmo	17 258,63	2,35	14 464,05
	Sotkamo	9 697,42	1,12	11 232,01
Rk yht		65 253,44	1,05	73 004,08
JOENSUUN RK				
	Nurmes	5 839,24	0,94	9 682,66
	Valtimo	1 867,59	1,03	1 711,41
	Lieksa	3 451,46	0,40	3 626,73
	Juuka	14 103,85	3,67	12 543,48
Rk yht		25 262,15	1,23	27 564,29
JOENSUUN RK/2				
	Joensuu	4 593,62	0,30	6 823,85
	Pielisensuu	7 889,61	0,62	12 544,18
	Liperi	6 501,03	0,70	7 069,06
	Outokumpu	2 334,36	0,46	3 381,72
	Polvijärvi	6 634,53	1,86	6 329,05
	Kontiolahti	9 752,96	0,86	9 449,82
	Eno	5 528,90	1,21	7 666,39
	Ilomantsi	4 689,19	1,27	3 562,30
	Vaara-Karjala	6 831,53	2,19	8 223,08
	Pyhäselkä	2 770,54	0,47	4 763,26
	Rantakylä	5 684,89	0,52	4 452,84
Rk yht		63 211,15	0,72	79 482,96
RAUTALAMMIN RK				
	Leppävirta	10 883,43	1,37	10 107,74
	Heinävesi	1 474,76	0,53	2 570,05
	Varkaus	6 129,30	0,38	9 461,94
	Joroinen	6 129,31	1,51	6 014,48
	Pieksämäki	15 985,34	1,07	13 944,10
	Hankasalmi	7 538,37	1,81	7 668,87
	Konnevesi	1 227,69	0,55	2 833,27
	Rautalampi	6 848,22	2,71	6 758,79
	Suonenjoki	6 836,99	1,21	8 240,80
Rk yht		63 053,40	1,05	67 600,04
Kuopion HPK Yhteensä		387 955,70	0,99	438 938,61
LAPUAN HIIPPAKUNTA				
ETELÄ-POHJANMAAN RK				
	Lapuan Tuomiokirkkosrk	18 408,27	1,45	15 753,24
	Alavus	13 118,03	1,27	10 391,43
	Ilmajoki	15 835,72	1,47	18 639,90
	Seinäjoki	78 701,11	1,53	88 765,70
	Kurikka	34 699,29	1,83	36 511,92
	Kuortane	6 746,73	2,03	5 684,87
Rk yht		167 509,16	1,55	175 747,06

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
JÄRVI-POHJANMAAN RK				
	Lappajärvi	3 210,95	1,14	2 855,33
	Kauhava	19 802,99	1,38	21 010,67
	Evijärvi	5 247,74	2,43	7 520,82
	Vimpeli	1 945,35	0,75	3 243,63
	Alajärvi	6 794,72	0,79	7 974,12
	Soini	5 335,96	2,77	4 971,20
	Ähtäri	5 189,88	1,04	7 325,00
	Pietarsaaren suom.	8 646,97	1,64	5 376,70
Rk yht		56 174,56	1,31	60 277,48
KAUHAJOEN RK				
	Kauhajoki	15 639,13	1,31	16 135,82
	Isojoki	2 279,95	1,22	3 324,22
	Karjajoki	3 818,13	3,14	5 076,88
	Teuva	9 369,18	2,00	9 646,38
	Kaskinen	1 507,37	1,80	1 851,23
	Kristiinank. suom.	90,52	0,04	166,35
Rk yht		32 704,29	1,45	36 200,88
ISONKYRÖN RK				
	Isokyrö	4 909,55	1,19	4 490,56
	Vähäkyrö	3 842,43	0,98	4 545,68
	Laihia	9 727,93	1,40	10 818,88
	Mustasaaren suom.	3 244,79	0,81	8 550,71
	Vaasan suom.	14 837,80	0,45	11 596,57
Rk yht		36 562,50	0,71	40 002,40
PARKANON RK				
	Parkano	6 233,14	1,09	7 499,02
	Kihniö	5 438,81	3,61	5 772,80
	Karvia	2 015,65	0,94	3 039,79
	Honkajoki	2 662,52	1,89	1 901,71
	Virrat	13 354,12	2,34	9 448,17
Rk yht		29 704,24	1,80	27 661,49
JYVÄSKYLÄN RK				
	Jyväskylä	40 487,45	0,42	44 694,82
	Keuruu	5 616,42	0,71	9 502,63
	Multia	1 443,96	1,00	3 387,47
	Petäjävesi	3 328,68	1,06	3 189,46
	Toivakka	2 817,62	1,58	5 350,38
	Muurame	4 141,07	0,54	2 605,08
	Laukaa	10 334,58	0,70	12 207,66
	Urainen	3 403,47	1,24	4 417,07
Rk yht		71 573,25	0,53	85 354,59
POHJOISEN KESKI-SUOMEN RK				
	Viitasaari	7 378,50	1,36	9 134,75
	Saarijärvi	13 538,36	1,33	20 419,30
	Karstula	1 822,29	0,50	1 752,61
	Kyyjärvi	6 272,91	5,22	5 062,95
	Kinnula	2 800,15	1,77	2 937,40
	Pihtipudas	3 873,50	1,06	4 808,63
	Äänekoski	13 745,27	0,95	15 270,19
Rk yht		49 430,98	1,23	59 385,83
Lapuan HPK Yhteensä		443 658,99	1,06	484 629,74

Yhteisvastuu 2017

Seurakunta			
HELSINGIN HIIPPAKUNTA			
HELSINGIN TUOMIORK	Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
Helsingin Tuomiokirkkosrk	8 493,51	0,29	13 854,43
Lauttasaari	15 921,04	1,23	16 762,27
Töölö	21 597,36	1,31	9 327,35
Kallio	11 413,59	0,57	9 235,83
Paavali	7 038,62	0,49	7 693,54
Rk yht	64 464,12	0,69	56 873,41
HUOPALAHDEN RK			
Haaga	7 497,43	0,50	7 852,77
Kannelmäki	9 580,49	0,68	12 718,08
Pitäjänmäki	4 564,08	0,47	4 451,55
Meilahti	6 895,98	0,59	6 847,83
Munkkiniemi	6 350,37	0,60	5 009,73
Rk yht	34 888,35	0,57	36 879,97
MALMIN RK			
Malmi	22 245,88	0,41	23 727,36
Oulunkylä	13 323,17	0,71	10 586,11
Pakila	6 129,32	0,46	7 548,16
Rk yht	41 698,37	0,48	41 861,63
VARTIOKYLÄN RK			
Vartiokylä	4 919,56	0,53	7 807,25
Herttoniemi	10 441,58	0,62	7 386,92
Roihuvuori	25 333,91	1,44	24 251,47
Vuosaari	6 482,97	0,35	7 446,07
Mikaeli	8 795,70	0,47	8 325,22
Rk yht	55 973,73	0,69	55 216,93
VANTAAN RK			
Rekola	4 907,79	0,38	8 118,12
Tikkurila	9 860,19	0,25	11 338,58
Vantaankoski	28 352,83	1,04	30 044,81
Korso	5 329,29	0,30	6 355,14
Hämeenkylä	7 477,73	0,63	8 383,03
Hakunila	14 083,24	0,93	18 922,65
Rk yht	70 011,06	0,56	83 162,33
PORVOON RK			
Porvoo	10 685,31	0,46	12 286,68
Ruotsinpyhtää	1 570,84	0,83	2 966,23
Myrskylä	3 423,72	2,20	4 143,52
Askola	2 250,57	0,58	3 365,46
Pukkila	3 871,99	2,65	4 503,73
Pornainen	3 031,36	0,78	3 507,58
Lapinjärvi	1 086,46	0,83	1 641,31
Loviisan suom.	1 996,47	0,67	1 957,15
Sipoon suom.	6 864,99	0,77	12 268,63
Rk yht	34 781,71	0,71	46 640,29
Helsingin HPK Yhteensä	301 817,33	0,61	320 634,56

Seurakunta		Tulos 2017	€/jäsen	Tulos 2016
ESPOON HIIPPAKUNTA				
ESPOON TUOMIORK				
	Espeen tuomiokirkko srk	31 113,05	0,66	37 636,99
	Leppävaara	13 401,17	0,54	13 687,80
	Kirkkonummi	15 044,30	0,70	15 750,53
	Kauniainen	6 253,06	1,46	8 707,24
Rk yht		65 811,58	0,67	75 782,56
TAPIOLAN RK				
	Tapiola	11 019,24	0,49	12 387,75
	Olari	22 011,06	0,80	33 118,60
	Espoonlahti	36 380,98	1,17	40 058,11
Rk yht		69 411,28	0,85	85 564,45
LOHJAN RK				
	Lohja	12 345,89	0,36	15 258,99
	Vihti	6 106,44	0,30	9 999,96
	Karkkila	7 044,05	1,13	6 890,90
	Hangon suom.	8 639,64	2,89	10 093,78
	Siuntio suom.	826,45	0,29	1 080,91
	Raaseporin suom srk	2 116,31	0,38	1 211,35
Rk yht		37 078,77	0,51	44 535,88
TUUSULAN RK				
	Tuusula	14 943,27	0,53	17 978,38
	Järvenpää	22 817,59	0,81	31 282,91
	Kerava	23 364,40	1,04	29 011,05
Rk yht		61 125,26	0,78	78 272,34
NURMIJÄRVEN RK				
	Nurmijärvi	13 991,76	0,46	27 673,07
	Mäntsälä	5 537,61	0,35	13 301,17
	Hyvinkää	11 467,19	0,35	15 395,47
Rk yht		30 996,56	0,39	56 369,71
Espoon hpk yhteensä		264 423,45	0,65	340 524,94
2017	Yhteensä			
2017	Seurakunnat yhteensä	3 058 808,95	0,77	3 458 278,70
TURKU	335 204,23			
TAMPERE	383 046,42			
OULU	447 952,67			
MIKKELI	305 646,09			
BORGÅ	189 104,07			
KUOPIO	387 955,70			
LAPUA	443 658,99			
HELSINKI	301 817,33			
ESPOO	264 423,45			
	3 058 808,95			

* V. 2017 seurakuntayhdistymiset on otettu huomioon v. 2016 vertailuluvuissa.

* V. 2017 Oripään seurakunta lakkautettiin ja liitettiin Pöytyän seurakunta.

* V. 2017 Luvian seurakunta lakkautettiin ja liitettiin Eurajoen seurakuntaan.

* V. 2017 Kuhmoisten, Kärkölän ja Padasjoen seurakunnat lakkautettiin ja liitettiin Hollolan seurakuntaan.

* V.2017 Kotkan, Kymin ja Langinkosken seurakunnat yhdistettiin Kotka-Kymin seurakunnaksi.